

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Svečano srečanje v Domžalah

VII. ZBOR GORENJSKIH AKTIVISTOV

Domžale so bile 22. junija gostitelj VII. zbora gorenjskih aktivistov. Priprave na to srečanje so potekale dolgo časa in jih je vodil posebni pripravljalni odbor, kajti to srečanje sovpada v čas proslav ob 30-letnici osvoboditve in 25-letnici samoupravljanja. Zaradi tega si je osrednji odbor zadal nalogo, da mora biti slovesnost v Domžalah dostojna počastitev vseh teh obletnic, posebno še zaradi tega, ker je bil ob tej priliki v Domžalah odkrit tudi spomenik BORBE IN DELA, spomenik žrtvam, ki so darovale svoja življenja za našo osvoboditev.

Svečanega odkritja spomenika se je udeležilo več tisoč nekdanjih borcev in aktivistov

ODKRITJE SPOMENIKA BORBE IN DELA

Že zgodaj zjutraj je bila celotna občina v svečanem vzdušju, saj so godbe igrale partizanske koračnice in ljudje so začeli prihajati na slavnostni prostor v Domžale. Osrednja slovesnost je bila ob 9,30 uri pred poslopjem PTT v Domžalah, kjer je bil odkrit spomenik BORBE IN DELA znanega partizanskega pisatelja in kiparja tovariša Toneta Svetine. Že od 8. ure naprej so pred spomenikom kot častna straža stali praporščaki in začeli so se zbirati udeleženci z vse Gorenjske in ostalih krajev naše občine. Slovesnost je pričel predsednik skupščine občine tovariš Jernej Lenič, ki je v svojem nagovoru pozdravil vse navzoče goste, med njimi tudi člana Sveta federacije tovariša Miha Marinka, ostale goste iz republiških družbenopolitičnih organizacij, vse predstavniki gorenjskih občin, mladinskih organizacij in delovnih kolektivov, enot teritorialne obrambe in civilne zaščite, narodne noše, šolsko mladino in ostale aktiviste in borce ter občane, ki so se zbrali pred spomenikom. Nato je spregovoril o pomenu samega spomenika in poudaril, da je to obeležje spomin na 922 žrtev, ki so žrtvovali svoje življenje za našo svobodo in našo družbeno stvarnost.

Po končanem pozdravu je predal besedo tovarišu Francu Zupančiču-Marjanu, nekdanjemu sekretarju okrožnega komiteja KPS Kamnik, ki je v svojem govoru dejal naslednje:

Spomenik borbe in dela ponosno izpričuje privrženost tega ljudstva k uporu, to je k borbi med vojno zoper okupatorja in njegove privrženice ter delu po vojni. Prvo je terjalo kri, drugo pa znoj. Brez krvi in žrtev ne bi bilo zmagovitega zaključka ljudske revolucije in ne konca druge svetovne vojne. Brez naporov in znoja ne bi uspeli obnoviti domovino oz. ustvariti materialno osnovo socializma — do sedanje stopnje.

V sklopu upora na fronti — od Triglava do Gevgelije — že v samem začetku domžalski kraji niso izostali. Na poziv partije in Tita ter pod vplivom kamniške vstaje 27. julija 1941 so iskre odpora zajele večino predelov sedanje domžalske komune. Na območju bivšega kamniškega okrožja (kamor so spadale Domžale), so bile na samem začetku formirane 4 čete, in to: Radomeljska, Moravska, Mengeška in Tuniška. Te so kasneje prerasle v bataljone, odrede in končno v Šlandrovo brigado v sestavi IV. operativne cone. To ni bila majhna udarna pest, posebej še, ker je bila povezana s takim zaledjem in sodelovanjem kot je ljudstvo teh dolin in hribov od takratne italijansko-nemške meje pa do Alp oz. Karavank.

Na samem domžalskem in mengeškem je delovalo 111 odborov OF organiziranih v sklopu dveh rajonov — ti pa v sklopu okrožja, kjer je konec 1943 delovalo 550 različnih vaških, občinskih in rajonskih odborov OF. Nadalje so delovale na tem področju tiskarne, bolnice, razni objekti gospodarskih komisij itd. V NOV se je borilo 750 borcev teh krajev, medtem, ko je bilo napolitičnem delu 1300 legalnih oz. ilegalnih aktivistov, med katerimi je del predstavljal relativno obsežne varnostne grupe. Tako organizirane politične in vojaške formacije so lahko začele brezkompromisen boj — boj na življenje in smrt. Sovražnik je pogostokrat pod udarom vseh teh povezanih sil bežal in se zapiral v postojanke. Tudi tam ni bil varen. Prostrana področja so bila po več tednov — nekateri kraji celo mesece — povsem svobodni. Toda ne malokdaj je sovražnik okrepljen s silami od drugod in ne nazadnje od domačih izdajalcev — bilo belih, plavih, gestapovskih itd. — udarjal z vso srditostjo. Zmagam so sledili tudi porazi, vse od Golčaja do Oklega in še drugi. Pregarjanja, mučenja, zapiranja, preseljevanja, obešanja talcev, 450 internirancev itd. sodijo v sklop posebnih metod sovražnika — kako psihično in fizično streti uporno ljudstvo. Ne glede, da svojega cilja niso dosegli, cena teh krajev ni bila majhna. Na spomeniku piše število 922 padlih v borbi, umrlih v taboriščih in zaporih, obešenih in ustreljenih kot talci. Požganih je bilo 9 vasi te komune s 56 sežganimi občani. Taka je bila podoba satanske podivjanosti sovražnika. Na to ne smemo nikoli pozabiti, predvsem pa ne mlajša generacija, ki se danes že spopada na frontah dela ali učenja. Vse to je bil prispevek v sklopu jugoslovanskih armad, divizij in korpusov Slovenije k zmagovitemu 9. maju, čigar 30. obletnico smo pravkar proslavljali v Ljubljani in jo danes praznujemo z odkritjem tega spomenika ter Zborom aktivistov Gorenjske v Domžalah.

V počastitev mrtvim junakom predlagam enominutni molk.

Slava jim

Tovarišice in tovariši!

Taka brezkompromisna revolucionarna eruptivnost teh krajev naj bo hkrati opozorilo vsem današnjim in eventualnim jutrišnjim sovražnikom, da je bojna sekira samo zakopana, ne pa uničena. Ne radi jo bomo izkopali, vendar če bo potrebno, bomo to storili brez oklevanja.

Spomin na 922 žrtev v sklopu 1.800.000 v Jugoslaviji nas zgodovinsko in častno zavezuje še intenzivneje graditi naš skupen dom, dom bratskih narodov in narodnosti — samoupravno socialistično Jugoslavijo. Prav zato se ob tem postavlja vprašanje, koliko smo ostali dosledni revolucionarni poti, ki so jo začrtali borci padli pod geslom: Delu čast in oblast! Ne poznamo pravičnejšega sistema kot je samoupravni sistem socializma, ki lahko edini v polni meri — povedano geslo, — vsebinsko in organizacijsko oblikuje v materialno resnico. Ta ideja je zajela široke množice in s tem postala stvarnost s svojo 25-letno afirmacijo. Zastoj čakajo ob strani lajajoči kritizerji na spremembo ali celo likvidacijo. Kritiziranje ni isto kot konstruktivna kritika, ki se je bomo tudi v bodoče posluževali kot pripomoček za naš hitrejši in učinkovitejši razvoj. Koraka nazaj ni, moč je iti samo naprej.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Spomenik delu je simbol bilance uspehov v 30 letih. Celoten jugoslovanski prostor je postal veliko gradbišče. Novi energetske objekti, industrijska podjetja (ne glede na določene težave v kmetijstvu), ceste, bolnice, šole itd. so sad naporov tega časa. Področja z nerazvitostjo izginjajo druga za drugim. Vsak dan boli postajamo država oz. družba, ki je že uvrščena v razviti svet. To nam priznavajo celo nasprotniki oz. tega dejstva vsaj ne morejo zanikati. Ali konkretno, kaj so v tem času storili oz. doprinesli k skupnim naporom, občani Domžal?

Od 11 manjših industrijskih podjetij je nastalo 14 relativno močnih tovarn, od tega 3 nove in 9 manjših gospodarskih organizacij. Tako se je začetna stopnja materialne proizvodnje povečala za 16-krat, medtem, ko Slovenija zaznamuje v tem obdobju 10-kratno povečanje. Produktivnost dela kot pomemben element rentabilnosti, se je povečala za 13-krat. Industrija predstavlja že 54 % vsega gospodarskega potenciala komune. Zaposlenost se je povečala za 3,5-krat oz. je danes vključeno v reprodukcijo 6.400 ljudi. Na področju občine in izven nje je zaposleno 12.100 občanov oz. vsak tretji občan. Narodni dohodek je za 12.268 din večji od republiškega. Nadalje je bilo zgrajenih 12 šol, 7 vrtcev in 14 kv. metrov stanovanjske površine na prebivalca, kar je 2 kv. metra več od izgrajenega stanovanjskega prostora v Sloveniji. Ni potrebno posebej podčrtavati izgradnje novih in modernizacijo starih cest, kar je vsakomur od vas znano. Tudi zdravstvena zaščita ni bila zanemarjena. Poleg Zdravstvenega doma deluje še 12 ambulant. V kulturni dejavnosti srečujemo pomembno knjižničarstvo, 8 pevskih zborov, 7 dramskih skupin, 3 godbe itd. Na visokih in višjih šolah je študiralo leta 1947 52 študentov, danes 297. Vsakih 8 prebivalcev ima osebni avtomobil, vsakih 7 pa televizijski aparat itd. Vsak nadaljnji komentar bi bil k temu odveč.

Ne glede na rezultate, na katere smo lahko ponosni, tako v ožjem, kot širšem jugoslovanskem prostoru, pa nam mora biti jasno, da ti uspehi ne zmanjšujejo problemov in težav, ki so bili veren sopotnik, so in bodo v bodoče toliko manjši, v kolikor bomo vsi ali velika večina zavestno in disciplinirano vstopali v področje reševanja. Dolžni smo izvajati napovedano borbo zoper pasivno opazovanje ob strani in destruktivno obnašanje.

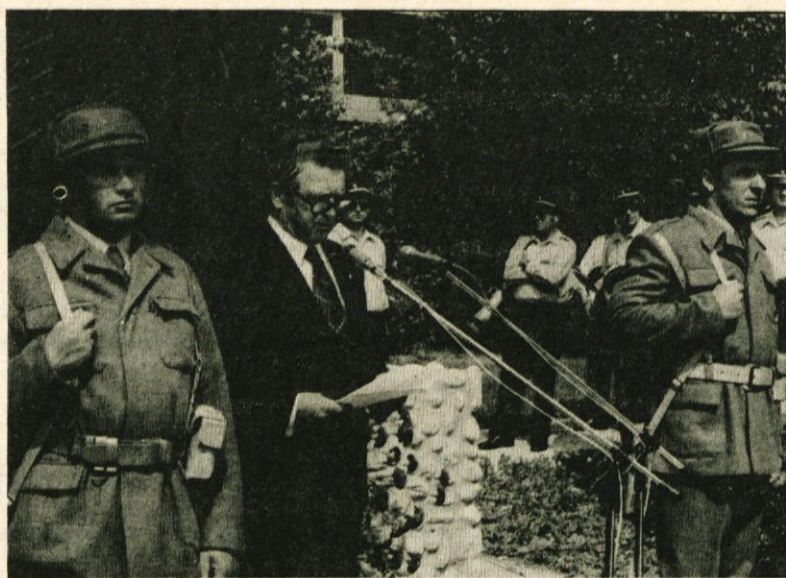
Res je prav, da čas izglabljam s preteklostjo in sedanjostjo — toda samo do tiste mere, da bomo ob spoznanju izkušenj lažje premagovali prihodnost. Ena od pomembnih izkušenj je ugotovitev,

da smo več trošili kot smo ustvarjali. Zato danes v sklopu prizadevanj za gospodarsko in družbeno stabilizacijo vsak dan poslušamo, da je potrebno porabo na vseh nivojih in v vseh smereh spraviti v realne okvirje. Po domače povedano, potrebno bo za stabilizacijo nekaj žrtvovati in to od posameznika, gospodarstev, komun, republik pa vse do federacije.

Druga nič manj pomembna nevarnost je razraščanje takoimenovanega kolektivnega egoizma. To je CK ZKS že ugotavljal. Nekateri mislijo, da jim je pod izrazom kolektiv dovoljeno vse in, da je vse upravičeno in blagoslovljeno — celo varati in prevarati družbo in družbeno skupnost. Slabostim sodijo tudi razna regionalna, podjetniška in druga zapiranja. Vsem tem in podobnim pojavom gre neizprosno boj.

V začetku graditve materialne baze socializma je tov. Kidrič v prvi volilni kampanji opozarjal na velike težave, ki nas čakajo, posebej pa je podčrtal, da nobenemu ni bila dana obljuba, da se bosta čez noč cedila mleko in med. Na žalost pa iz kroga tistih, ki jim že dalj časa teče oboje, prepogostokrat srečujemo posameznike, ki imajo največ deplasiranih pripomb — kaj je narobe. Tudi v Domžalah so taki primeri. Vključijo naj se in konstruktivno naj sodelujejo! Potem jim bo lažje razumeti znano resnico: kdor dela, se lahko zgodi, da tudi greši; čeprav resnično vsega in vseh slabosti ni mogoče opravičevati v nedogled, kar je bilo že dostikrat povedano. Naš človek je ob količini materialnih dobrin, ki so mu na razpolago ponosen ob ugotovitvi, da prav vsi živimo, ne glede na težave, boljše kot kdajkoli.

Ob zaključku izražam prepričanje, da bomo naloge, ki nas čakajo, dostojno opravili. Vemo, da so v ta proces aktivno vključeni občani Domžal. S tem se bomo častno oddolžili spominu mrtvih. Ob tem, ko v vašem imenu z dviganjem zastave simbolično odkrivam spomenik, mi dovolite, da se zahvalim za vaše zaupanje, glede na častno nalogo, ki sem jo z odkrivanjem deležen. Hkrati mi dovolite, da izrazim občutek, da bo pod

Spomenik BORBE IN DELA je odkril Franc Zupančič-Marjan, nekdanji sekretar okrožnega komiteja KPS Kamnik

vašim varstvom, posebej še pod varstvom mladine, spomenik skrbno očuvan in ohranjen bodočim rodovom kot simbol borbe in dela.

Delegacije aktivistov kamniškega okrožja in skupščine občine ter družbenopolitičnih organizacij so

fanfare. Nato so združeni pevski zbori ob spremljavi Simfoničnega orkestra Domžale-Kamnik zapeli internacionalo. Vse udeležence zborovanja, ki jih je bilo približno 7.000, je pozdravil predsednik Občinske konference SZDL tovariš Janez Vreček. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik predsed-

Delegacija družbenopolitičnih organizacij je na spomenik BORBE IN DELA položila venec v spomin na žrtve, ki so darovale svoja življenja za našo svobodo

položile na spomenik vence v spomin na žrtve, ki so padle za svobodo.

Po končanih slovesnostih pred spomenikom se je razvila po Ljubljanski in Kidričevi cesti povorka, v kateri so sodelovali: dva prapora in to Občinskega odbora ZZB NOV Domžale in Občinskega sindikalnega sveta, ešalon vseh praporov ZZB in VVI, godba Mengeš, ešalon teritorialnih enot, civilne zaščite in obveščevalnega centra zvez, gostje, ešalon gasilskih enot s prapori in operativnimi gasilci ter gasilci v paradih uniformah, narodne noše, mladina, ki je bila na pohodu, šolska mladina s prapori in pionirji prometniki ter ostala mladina iz vseh osnovnih šol domžalske občine, sindikalni prapori, godba na pihala Domžale, športniki z zastavami in predstavniki vseh športnih organizacij, gorenjski aktivisti in ostali udeleženci proslave.

SLAVNOSTNO ZBOROVANJE

Začetek slavnostnega zborovanja v Športnem parku so naznanile

stva SRS Sergej Kraigher, predsednik skupščine SRS Marijan Breclj, predsednik Izvršnega sveta Andrej Marinc, predsednik Republiške konference SZDL Mitja Ribičič, člana Sveta federacije Lidija Šentjurs in Miha Marinko, član izvršnega odbora Republiške konference SZDL Franc Kimovec-Žiga, narodni heroj Peter Stante-Skala, komandant ljubljanskega armadnega območja general-polkovnik Franc Tavčar-Rok, sekretar Mestnega komiteja ZKS Ljubljana Vinko Hafner, sekretar Republiške konference ZSMS Zdenko Mali. Poleg teh so bili navzoči predstavniki republiških družbenopolitičnih organizacij, delegacije vseh gorenjskih občin in predstavniki družbenopolitičnih občinskih organizacij in skupščine občine. Ravno tako je tovariš Vreček pozdravil predstavnike CK ZKS, delegacijo Koroških borcev, vse aktiviste in borce z območja Gorenjske, vse pohodne mladinske enote, mladino, vse ki so se zvrstili

Svečanosti pred spomenikom je pričel predsednik skupščine občine Domžale tovariš Jernej Lenič s pozdravnim govorom

(Nadaljevanje z 2. strani)

v svečani povorki in ostale udeležence proslave. Slavnostni govor je imel član Sveta federacije tovariš Miha Marinko.

Današnji zbor je VII. po vrsti vsakoletnih srečanj gorenjskih aktivistov OF. Pred leti je bilo sklenjeno, da se ti zbori zvrstijo vsako leto v drugi občini Gorenjske zato, da bi borci in aktivisti posameznega območja mogli pobližje osvetliti spomine na slavne dni naše narodnoosvobodilne vojne, z večjim poudarkom svojega deleža v tej borbi za osvoboditev in socialistično preobrazbo vse naše družbe. Vsa Gorenjska, vsa Slovenija, vsi naši narodi imajo v borbi pred 30. leti z ene strani eno in isto skupno enačbo boja in cilj socialistične osvoboditve. Vsako območje — tako tudi kamniško — domžalsko — pa se odlikuje s posebnostmi tega boja s posebnostmi pogojev, v katerih so začeli ta boj. Pisci lastnih spominov, kronisti, zlasti pa naši vestni poklicni zgodovinarji so že v veliki meri, še bolj pa bodo v nadaljnjem pisanju osvetlili posebnosti teh bojev.

Organizacija takih zborovanj na Gorenjskem po posameznih območjih je že doslej osvetlila mnoge posebnosti. Ena velikih posebnosti je prav gotovo, da je tu — kot se simbolično reče — počila prva puška. Tu se je takorekoč v predmestju uporne Ljubljane v najtežjih okupacijskih pogojih začela prva šola oboroženega boja z močnim sovražnikom, tu so padle prve težke žrtve našega oboroženega boja in od tu izhajajo naše prve bojne izkušnje. Tu je tudi sovražnik prvič na dejanjih spoznal, da mu ne bo pomagala socialna demagogija iz njegovega nacionalsocialističnega programa, ne teror s požigi vasi, izseljevanjem in streljanjem talcev. Spoznati je moral, da ima opravka z organiziranim narodom v OF, da ta OF ni enkratna, slučajna politična tvorba, marveč temelji že na nekajletni anti-fašistični Ljudski fronti, v kateri so komunisti in delavski razred, preizkušeni v mnogih svojih borbah, temeljito razgalili fašizem že z obračunom z Orjuno, razgalili nemški nacizem že od časa prihoda Hitlerja na oblast. Spoznati je moral, jedro OF preizkušene Komunistične partije, ki je niti teror režimov stare Jugoslavije, niti vse gestapovske metode niso mogle iztrebiti. To je tudi pokazala štiriletna borba na Gorenjskem in Štajerskem. Dokaz za to so še žive priče aktivistov in borcev, prisotne na današnjem zboru.

Poleg številnih proslav posvečenih tridesetletnici osvoboditve, zmage nad fašizmom, smo minulo nedeljo v Celju veličastno proslavili 40-letnico zleta Svobod. S tem smo osvetlili del zgodovine tega prehodnega boja, na katere osnovi se je mogla zgraditi trdna in zmagovita Osvobodilna fronta. Brez te in take vseljudske organizacije oboroženi boj na slovenskem ozemlju, v našem okolju, v naših pogojih ne bi bil mogoč, še manj pa zmagovit. V naših pogojih ni moglo priti do spontanega začetka

Osvobodilne borbe. Če so ponekod po Jugoslaviji elementi spontanosti v vstaji leta 1941 igrali določeno vlogo, tega v Sloveniji ni bilo. Začetek spopada z okupatorji je temeljil na Osvobodilni fronti, glavne organizacijske naloge pa so prevzeli komunisti. Z velikim nasiljem in tudi s socialno demagogijo je bil na nemškem okupiranem ozemlju otežkočen nastanek Osvobodilne fronte. Male partizanske enote so doživljale hude udarce, toda uničene niso bile. Razvijale so se in nadaljevale boje v najtežjih pogojih ob podpori političnih organizacij. Žrtve takimeno- novanih terencev so bile tako številne, da jih lahko enačimo s padlimi v partizanskih enotah, in čestokrat so politični delavci delali celo pod težjimi pogoji, kot borci.

V nadaljevanju govora je tovariš Miha Marinko povedal, da so posamezni zgodovinarji že opisali del dogajanja na Gorenjskem v času NOB in povedali mlajšim generacijam nekaj zgodovinskih dejstev. Nato je nadaljeval:

Kakšni so bili razlogi dejstvu, da so leta 1941, v času ko je Hitlerjeva Nemčija okupirala domala vso Evropo od Bretanje in Atlantika do Egejskega morja v Grčiji in zmagovito prodirala proti Moskvi, vstajo začeli samo jugoslovanski narodi in to v trenutku, ko še ni nič kazalo, da bi Hitlerjeve horde šle nasproti usodi Napoleonovih vojsk.

Prvi razlog je bil v tem, da je Komunistična partija imela jasen program o nacionalnem vprašanju, kar ji je omogočilo uspešno odpiranje vizije enakopravnosti dotlej zatiranih jugoslovanskih narodov, ki so jih ščuvali drugega proti drugemu. Uresničenje tega programa je naša današnja jugoslovanska stvarnost. Drugo je bila doslena borba proti fašizmu, tretje je bila dosledna samostojnost vodstva KPJ od trenutka, ko je Tito prenesel vodstvo partije iz emigracije v domovino, osvoboditev od neposrednega vpliva Moskve, odprava notranjih frakcij in utrditev notranje enotnosti KPJ in četrto samostojna presoja, „nenapadalnega pakta Hitler — Stalin“. Ta presoja se je bistveno razlikovala od slepe poslušnosti vodstev drugih komunističnih partij, ki so ta akt pojmovali kot direktivo Moskve tudi za svoje ravnanje, opustile osnovni princip antifašistične borbe, povzročile zmedo v svojih vrstah, dopustile celo pojmovanje, da glavni sovražnik ni več fašizem, marveč zapad — imperialisti. Naše pojmovanje tega nesrečnega pakta je dopuščalo, da je pakt v interesu sovjetske države kot take, da pa naš boj proti fašizmu, proti hitlerjevski peti koloni in kolaborantski vladi ostaja slej ko prej glavna naloga. S tem tolmačenjem smo ohranjali prestiž Sovjetske zveze, kljub motečim učinkom tega pakta je zaupanje vanjo bila moralna opora našemu boju.

Kljub težkim razočaranjem, ki smo jih kasneje doživljali, nismo nikoli in v ničemer zmanjševali odločilnega deleža sovjetskih narodov v boju za rešitev človeštva

(Nadaljevanje na 4. strani)

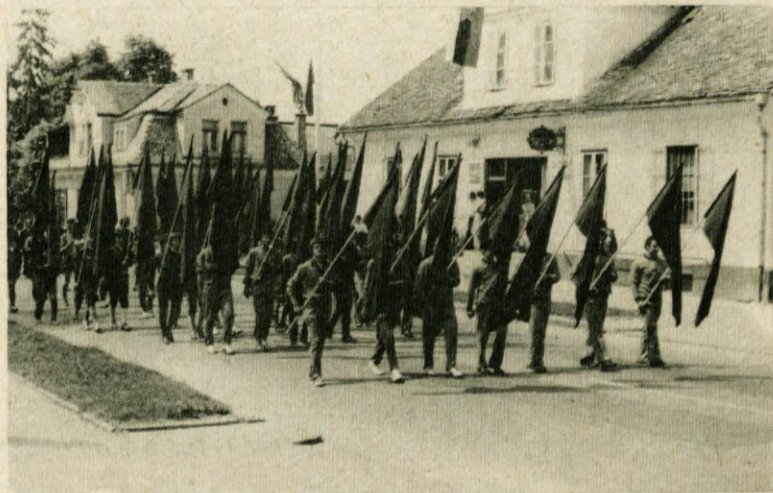
Slavnostni govornik na VII. zboru gorenjskih aktivistov je bil član Sveta federacije tovariš Miha Marinko

Na osrednjem prireditvenem prostoru v Športnem parku je goste in vse udeležence zborovanja pozdravil predsednik Občinske konference SZDL tovariš Janez Vreček

Predstavniki gasilskih društev z območja občine v svečani povorki

V svečani paradi so sodelovali tudi športniki s svojimi zastavami

(Nadaljevanje s 3. strani)

pred fašizmom. Prav tako pa tudi ne dovolimo zmanjševati našega deleža v tem boju, kakor ne dovolimo, da bi nas enačili s tistimi gibanji, ki so se obudila šele takrat, ko je bila zmaga nad fašizmom neposredno nad vidikom oziroma s tistimi, ki jim je svoboda prinesena na bajonetih sovjetske armade. Najmanj pa dovolimo, da potvarjajo zgodovinsko resnico tisti, katerih vojske so tri leta okupirale del našega ozemlja, proti katerim je naš narod bil svoj osvobodilni boj, tisti, ki še danes ne priznavajo enakopravnosti makedonskega naroda. Tako ravnanje in taka stališča naši narodi upravičeno zavračajo in obsojajo.

Razočaranje smo doživeli, da nam velike sile z mirovno pogodbo niso priznale vsega slovenskega ozemlja na Primorskem in Koroškem, koder so naši ljudje bili svoj osvobodilni boj. Upravičeno je naše ogorčenje tudi danes, ko ne postavljamo ozemeljskih zahtev, ko želimo le mirno sožitje med narodi, pa ne dajo našim ljudem s pogodbami priznanih manjšinskih pravic.

Nadalje je tovariš Marinko spregovoril o dogodkih ob ustanovitvi Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in o nadaljnjem organiziranju boja komunistične partije in oboroženih sil v štiriletni borbi. Govoril je o tem, da so proslave ob 30-letnici zmage in graditve naše samoupravne socialistične družbe pokazale, da je bil dosežen velik napredek in da znamo odklanjati pomanjkljivosti, ki se pojavljajo pri našem delu.

Dober gospodar je tisti, ki misli na jutri. To velja za posamezno delovno skupnost združenega dela in družbenopolitično skupnost, kakor tudi za posameznika v osebnem in kolektivnem delu. Plodovi tega našega boja v preteklosti, tako v vojni, kot graditvi naše družbe, so danes vidni in priznani od vse mednarodne napredne javnosti. Mi pa se zavedamo, da so pred nami še izredno težke naloge. O njih se dnevno razpravlja. Na nas bivših borbih in aktivistih OF je, da pri tem po svoje pomagamo.

Ko je govoril o naši ustavi in našem gospodarskem in političnem razvoju je dejal:

Najvišji predstavniki družbenega in političnega življenja naše republike so z zanimanjem poslušali govor tovariša Mihe Marinka

V kulturnem programu, ki je dal svečanosti posebno obeležje so sodelovali mladinski in odrasli pevski zbori z območja celotne naše občine in Simfonični orkester Domžale-Kamnik, ki ga je vodil prof. Tomaž Habe. V recitalu pa je recitatorska skupina v besedi ponazorila štiriletno obdobje boja za svobodo na Gorenjskem, posebno pa še na domžalskem območju

Bivši aktivisti in borci iz NOB iz prvih let po osvoboditvi, let velikega poleta množic pri obnovi, poznamo vzdušje in razmere, ko so vsakega posameznika postavljali pred kruto preizkušnjo, da z dejanji, pogumom in delom pokaže svojo človeško vrednost, po kateri

ga je ožja ali širša družba mogla ceniti. Danes je le preveč prilik, da posameznik z jezikom z leporečjem prikrije svoja socialistični družbi nekoristna nagnjenja najsi bo to pehanje za lažjim položajem v delovnem kolektivu, s hvalisanjem svojih zaslug ali prikrivanjem virov pridobivanja, ki niso rezultat njegovih lastnih rok in družbi koristnega znanja. Socialistično demokracijo moramo pojmovati tako, da mora pri odločanju več veljati beseda tistih, ki vestnejše izpolnjujejo svoje dolžnosti, od tistih, ki se vsak hip sklicujejo le na svoje ustavne pravice, manj pa izpolnjujejo svoje dolžnosti. Razvijanje socialistične zavesti tako posameznika, kot manjše ali večje delovne skupnosti bo uspešnejše, če bo imela jasno podlago materialne zainteresiranosti.

Prepričan sem, da smo mi, mi stari, starejši bivši aktivisti Osvobodilne fronte skupaj z odgovornimi, ki so prevzeli našo štafeto, edini v želji, da naša ustava čimprej in čimpopolnejše zaživi v korist vse naše socialistične samoupravne mnogonacionalne družbe.

KULTURNI PROGRAM

V kulturnem programu so sodelovali mladinski in združeni pevski zbori, ki jih je spremljal Simfonični orkester Domžale-Kamnik pod vodstvom dirigenta prof. Tomaža Habeta in recitatorji. Kulturni program je zajel celotno obdobje narodnoosvobodilnega boja in je v pesmi in besedilu ponazarjal okupacijo leta 1941 in vstajo na celotnem Gorenjskem, s posebnim poudarkom na dogodke v domžalski občini. Splet besedi je tekel od dogodka do dogodka, pesmi so ponazarjale dogajanja v teh obdobjih in razpoloženje, ki je bilo v prvih dneh okupacije na Slovenskem. Nadalje je bilo opisano dogajanje v letu 1942, ko je okupatorjevo nasilje doseglo svoj višek s požiganjem vasi, izseljevanjem ljudi v taborišča, streljanjem talcev in mučenjem ljudi v zaporih. Leto 1943 je bilo prepleteno z rastjo odborov osvobodilne fronte in partizanskih enot po posameznih krajih ter z ustanovitvijo Šlandrove

Slovesnosti v Športnem parku so se udeležili tudi najvišji predstavniki političnega življenja naše republike

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

brigade, ki je kot večja operativna enota delovala predvsem na področju Moravske doline, Črnega grabna in Tuhinjske doline. Leto 1944 je bilo zopet opisano z vsemi dogodki, ki so terjali velike žrtve tako na Oklem, kot v Moravski in Tuhinjski dolini ter prehod v leto 1945, ko je bilo zaradi velikih izdaj skoraj v celoti uničeno aktivistično delo na tem območju in ko je glavno poveljstvo na novo začelo ustanavljati odbore osvobodilne fronte in začelo sprejemati tiste sklepe, ki so prišli do izraza v zadnjih dneh okupacije. Celotni kulturni program se je zaključil z Župančičevo pesmijo Osvoboditeljem in borbeno pesmijo Radovana Gobca Pesem bratstva in edinstva.

Nato je predsednica družbeno-političnega zbora Skupščine občine Domžale tovarišica Marija Ivkovič prebrala pozdravno pismo predsedniku republike tovarišu Titu.

Ker je prihodnje leto organizator VIII. srečanja gorenjskih aktivistov Škofja Loka, je predsednik Občinske konference SZDL Domžale tovariš Janez Vreček predal prehodno zastavo zastopniku Občinske konference SZDL Škofja Loka. Predstavnik je ob

hrano vseh udeležencev je poskrbelo tudi trgovsko podjetje „Napredek“ Domžale, ki je ob pomoči osrednje gospodarske komisije organiziralo vse potrebno za to srečanje.

Povezovalce celotnega programa tako pri odkritju spomenika, kakor na svečanem zborovanju je bil ing. Miha Pavlič.

Slovesnosti so se začele že v soboto, 21. junija s srečanjem borcev in aktivistov pri spominskem obeležju na III. pokrajinsko konferenco KPS na nekdanji Judeževi domačiji nad zaselkom Oklo nad Ihanom, in partizanskim mitingom, ki je bil na predvečer praznika pri Ivu pod Šumberkom v Domžalah. Na mitingu je spregovorila pozdravne besede predsednica komisije za obujanje tradicij NOB tovarišica Marija Avbelj-Nadja, ki je pozdravila vse navzoče in povedala, da bo miting tak, kakršni so bili mitingi v času vojne. Tovariš Tone Svetina je nato spregovoril o pomenu in vlogi NOB, na Gorenjskem in o posameznih dogodkih, ki so bili značilni za obdobje narodnoosvobodilnega boja in revolucije. Poleg tega je poudaril veliko nalogo, ki jo ima mladina v današnjem času pri čuvanju tradicij NOB in pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe.

Udeleženci pohodnih enot med svečano povorko

prevzemu povabil vse prisotne na VIII. srečanje z željo, da bi se delo aktivistov še bolj poglobilo in da bi bile skovane še tesnejše vezi, ki bi povezovalle nakdanje aktiviste in borce.

Po končani slovesnosti je bilo na slavnostnem prostoru tovariško srečanje, ko so si nekdanji borci in aktivisti pripovedovali dogodke iz časa revolucije, ko so obujali spomine na prehojene poti in se spominjali vsega tistega, kar jih je tako tesno vezalo v času vojne. Organizatorji so poskrbeli tudi za pristni partizanski golaž, ki so ga dobili vsi udeleženci proslave v lično izdelanih skodelicah, na katerih je bil napis „VII. zbor gorenjskih aktivistov v Domžalah, 22. junija 1975.“

Za popoldansko veselo razpoloženje je poskrbel ansambel Kovinarji, saj so udeleženci proslave ostali na slavnostnem prostoru vse do poznih večernih ur. Za pre-

Recitator Milan Marinič je podal pesem, ki jo je v ta namen napisala tovarišica Marija Ivkovič-Cvetka. Nato je Frontni teater Šentjakobskega gledališča prikazal posamezne skeče, ki so ponazarjali dogajanja v času vojne.

Ko je zagorel taborni ogenj, je bil tudi ognjemet, kar vse je dalo še svečanejši izgled predvečer praznika. Taborni ogenj so pripravili taborniki in pohodne enote ter mladina, ki so se zbrali pod Šumberkom. Ob tej priliki je sekretar Republiške konference ZSMS tovariš Zdenko Mali izročil Francu Tekavcu priznanje za dolgoletno in požrtvovalno delo na področju mladinske dejavnosti v naši občini.

Tako je 22. junij izžvenel v velikem slavlju in v resnici lahko rečemo, da so Domžale dostojno organizirale VII. srečanje gorenjskih aktivistov in s to proslavo doprinesle k letošnjim slavljem ob 30-letnici naše svobode in razvoja samouprave socialistične družbe.

POZDRAVNO PISMO PREDSEDNIKU REPUBLIKE

DRAGI NAŠ TOVARIŠ TITO!

Aktivisti osvobodilne fronte Gorenjske, ki je v času NOB povezovala štiri okrožja – jeseniškega, kranskega, škofjeloškega in kamniškega, smo se danes zbrali na svojem VII. zboru v občini Domžale.

Cilj današnjega zbora ni samo srečanje zaledne vojske NOV in POS, ki je s svojim političnim delovanjem bila temelj za organiziranje množičnega upora proti okupatorju na Gorenjskem in ki je snovala oblike nastajajoče ljudske oblasti, katere korenine so pognale iz krvi, prelite na položajih, požganih domovih, v taboriščih in ječah – strahotnega izuma fašizma.

Aktivisti gorenjskih občin smo ponosni in srečni, ko danes ocenjujemo plodove revolucionarne preobrazbe, izhajajoče iz narodnoosvobodilnega boja. V 30. letih so naša mesta in naselja vzcvetela. Ustvarjalno delo je ponos, osebna sreča in blaginja prebivalstva, ki dosega svoj smoter v krepitvi samoupravnih odnosov humane socialistične družbe. To je družba delovnih ljudi, ki vedq kaj je vzajemnost in solidarnost, saj črpajo idejo iz revolucionarne zgodovine delavskega razreda, jo osvajajo in razvijajo.

Gorenjski aktivisti zborujemo na zgodovinsko obletnico ustanovitve glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in s preimenovanjem protiimperalistične fronte v osvobodilno fronto slovenskega naroda. Z nami zborujejo mladi, ki so pohiteli iz gorenjskih občin po slavnih poteh NOV in POS, prevzemajo izročila in tradicije ljudske revolucije ter jih z mladostnim poletom prenašajo tja, kjer živijo, kjer se učijo, kjer delajo in kjer se uveljavljajo kot mladi samoupravljavci. To je mladina, za katere bodočnost so borci in aktivisti umirali, ki pa je danes na braniku miru in svobode. To je naše največje poroštvo varnosti in neodvisnosti.

Želimo Ti sporočiti, da smo se v okviru letošnjega praznovanja gorenjskih aktivistov včeraj zbrali v velikem številu na nekdanji Judeževi domačiji nad zaselkom Oklo pri Ihanu. Obudili smo spomine na tisto noč, med 29. in 30. junijem 1940. leta, ko je potekala III. Pokrajinska konferenca KPS, kateri si prisostvoval tudi Ti, dragi tovariš Tito. Na tem mestu stoji spominsko obeležje, ki ni bleščeče, živo pa spominja vsakogar, da je KPJ pod Tvojim vodstvom bdela nad usodo delovnih ljudi ter jih pripravljala na neizbežen spopad z mračnimi silami, ki so že iztezale svoje roke po naši zemlji, pripravljala jih je tudi na spopad z notranjimi reakcionarnimi silami.

Danes smo odkrili spomenik „Borbe in dela“, v katerega je vgrajeno tisoče elementov obrambnega orožja, tudi tistega s partizanskih položajev in nešteto elementov dela, ki simbolično prikazuje visoko ceno pridobljenih prvin revolucije in poveljne graditve.

Iz tega zborovanja Ti pošiljamo naš dragi tovariš Tito svoje borbene pozdrave in obenem priskrbe želje za Tvoje dobro zdravje in počutje. Obljubljamo Ti, da bomo neomajni pri uresničevanju dolgoročnih ciljev delavskega razreda ter v čuvanju pridobitev narodnoosvobodilnega boja!

Domžale, 22. junija 1975.

Aktivisti, mladinske pohodne enote gorenjskih občin in vsi prisotni na VII. zboru aktivistov gorenjskih občin

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI TOMO BREJC VIR

Dolgoletne želje občanov Krajevne skupnosti Vir so se začele uresničevati.

V planu Krajevne skupnosti Vir za obdobje 1975-80 je zapisano: Ureditev pločnika na levi strani Šaranovičeve ulice od tovarne TOSAMA do Delavskega doma na Viru, ureditev avtobusne postaje na Viru. Gradnja trafostanje na zgornjem delu Vira. Takojšnja ureditev prostorov otroškega varstva in gradnja športnega igrišča na Viru. Takoj pričeti z ureditvijo kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav.

S podjetjem PTT pa smo se dogovorili, da bo predvidoma že v jeseni odprta pošta na Viru. Dogovori pa tečejo tudi z Ljubljansko banko, ki je zainteresirana, da naj bi na Viru odprla svojo poslovalnico.

Kljub temu je še mnogo problemov, ki tarejo občane.

Tudi sredstva, ki se zbirajo v Krajevni skupnosti za redno dejavnost, so premajhna, da bi pokrila vse želje občanov. Upamo, da bodo občani Krajevne skupnosti Vir tudi v bodoče prispevali svoj delež za uresničevanje načrtov,

saj je to v osebnem in skupnem interesu.

Še en napredek v Krajevni skupnosti Tomo Brejc Vir:

Borova ulica dobi nov asfalt!

Vas Vir leži vzhodno od Kamniške Bistrice in je gosto naseljena vas s stanovanjskimi hišami, med katerimi se prepletajo makadamske ulice. Vaščani, ki si želijo ureditve okolja, se zelo zanimajo za to, da bi tudi ostale ulice dobile asfaltno prevleko, saj bi s tem preprečili nepotreben ropot in oblake prahu, ki spremlja železne konje. Vse več je namreč tistih, ki vlagajo prošnje za asfaltiranje svojih ulic. Seveda se zavedajo, da bo potrebna tudi njihova lastna udeležba, zato so pripravljeni prispevati finančna sredstva v višini, ki jih določa osnutek pravilnika o asfaltiranju cest v Krajevni skupnosti Vir.

Občani Borove ulice so že zbrali potrebna denarna sredstva in si tako zagotovili prednost za asfaltiranje njihove ulice.

Že v mesecu januarju letos je bila sklenjena pogodba s podjetjem Slovenijaceste.

S tem se bo uresničila dolgoletna želja občanov Borove ulice, ki so s trdno voljo zbrali finančna sredstva.

Ta volja nam je lahko vzgled pri asfaltiranju drugih ulic. Krajevni skupnosti pa gre vsa zahvala zato, da je zagotovila manjkajoča finančna sredstva

Zorman

Naš razgovor

STONE SVETINA – AVTOR SPOMENIKA BORBE IN DELA

Pred svečano otvoritvijo spomenika BORBE IN DELA v Domžalah smo naprosili tovariša Toneta SVETINO, da nam odgovori na nekaj vprašanj, ki so povezana z delom tega spomenika in njegovo vsebino ter njegovim počutjem v samih Domžalah. Tovariš Svetina se je odzval naši prošnji in odgovoril na zastavljena vprašanja.

Ne samo aktiviste in borce, ampak tudi delovne ljudi in občane zanima, odkod izvira vaša ideja za ta spomenik?

Ideja, da bi postavili v Domžalah spomenik BORBE IN DELA je vznikla v samih Domžalah in to med političnim aktivom, s katerim sem bil večkrat v razgovoru. Ta ideja se je pojavila tudi med člani Zveze rezervnih vojaških starešin in v sami borčevski organizaciji. Sami Domžalčani so izrazili željo, da bi imeli radi v obliki spomenika takšno obeležje, ki bi ponazarjalo štiriletno borbo, upornost na kamniško – domžalskem področju, trpljenje ljudi, požige domačij, streljanje talcev in rast narodnoosvobodilnega boja ter revolucije na tem območju. Poleg tega je bila prisotna tudi ideja, da bi naj spomenik ponazarjal tudi veliko gospodarsko rast samih Domžal po drugi svetovni vojni tako, da bi bila pretkana borba in delo, kot dva elementa, ki sta združena v preteklosti in sedanjosti še vedno znanilca naše revolucije, ki je še v stalnem procesu in dograjevanju. Pri sami zamisli sta sodelovala v veliki meri tudi narodna heroja Mirko Jerman in Franc Avbelj – Lojko.

Ideja ima širši značaj, ker bi naj spomenik ponazarjal boj vseh ljudi južno od Karavank, to se pravi celotne Gorenjske, ki je veliko doprinesla v narodnoosvobodilnem boju in ljudski revoluciji. Spomenik naj bi bil pomnik na našo preteklost in izraz naših sedanjih prizadevanj za uveljavitev samozaščite ter naj bi mladim rodovom služil kot svetel vzgled boja na tem območju.

Spomenik nosi naslov BORBE IN DELA. Kaj si konkretno vi predstavljate pod tem naslovom, ker bo vaša misel najbolj izvirna in prava vsebina, vas prosimo, če odgovorite na to vprašanje.

Resnično povedano je v teh dveh besedah združeno vse tisto, kar je moral naš človek pretrpeti v času vojne in vse tisto, kar je tako

smelo gradil po osvoboditvi. Elementi borbe in dela so med seboj tako tesno povezani, da jih ni mogoče v naši zgodovini med seboj ločevati. Poleg tega se moramo zavedati tudi to, da je naša NOB in revolucija del tiste naše zgodovine, ki v vsej veličini predstavlja pravo vrednoto za humane odnose med ljudmi. V ta spomenik so vtakane ideje naprednega delavca in kmeta, napredne inteligence, vseh tistih, ki so vedeli, da je samo z orožjem mogoče spremeniti stari gospodarski sistem in izbojevati svobodo.

Zaradi tega je v spomeniku tudi vgrajenih preko 300 delov trofejnih pušk, deli mitraljezov in topovskih cevi in veliko delov delovnih strojev, ki so med seboj povezani z jeklenimi deli. Ves ta splet vsebinsko ponazarja: narodnoosvobodilni boj in revolucijo, delo pri izgradnji in obnovi domovine in potezne mine, ki jih je v spomeniku nad 50, pa ponazarjajo to, da mo vedno pripravljeni, tako kot smo bili v najtežjih časih tudi sedaj, da se upremo vsakomur, ki bi hotel zaslužiti našo zemljo. To je vsebina našega boja in revolucije, to je vsebina naše stvarnosti in to je odgovor vsem tistim, ki hočejo po 30. letih rovariti proti naši družbeni ureditvi in potvarjati junaški čas naše zgodovine. Poleg tega pa predstavlja spomenik tudi kulturno stvaritev, ki bo vsem občanom domžalske občine in ostalim dokazovala, kako globoko spoštujemo preživeli čas in naš boj.

Spomenik bo stal v Domžalah in bo opomin vsem, ki bi hoteli vplivati na našo začetno pot. Mnoge pa zanima, kako je potekalo delo in kako ste se v času nastajanja spomenika počutili v naši sredini. Poleg tega nas zanima tudi to, če se vam je v tem času porodila še kakšna ideja, s katero bi hoteli ponazoriti našo preteklost in sedanjost?

V času, ko sem se nahajal v Domžalah sem navezal še boj prične vezi, kot sem jih imel že

Na tiskovni konferenci je avtor spomenika tovariš Tone Svetina odgovarjal ob prisotnosti predstavnikov občine našemu uredniku o nastajanju samega spomenika in o njegovi vsebini

preje s samimi Domžalami. V prvi vrsti moram pohvaliti veliko pozornost in prizadevnost posameznih predstavnikov občine in to Jerneja LENIČA, Milana NARATA, Janeza VREČKA, Mirka JERMANA in AVBELJ Alfonza – Savota. Vsi ti so poskrbeli za to, da je delo lahko nemoteno potekalo in da so mi pomagali pri uresničevanju moje zamisli.

Še prav posebno pa moram poudariti veliko prizadevnost delavcev delovne organizacije MLI-NOSTROJ in njegovega direktorja ing. Pavla GRANDOVCA ter Gregorja RETTINGERJA, ki sta poskrbela za to, da je lahko delo nemoteno potekalo. Nikakor pa ne morem prezreti velike prizadevnosti predvsem mladine v tem kolektivu in dveh varilcev, to je tovariša Florjančiča in Pogačarja, ki sta tudi po 10 ur dnevno delala pri varenju posameznih delov. Opozoril bi rad tudi na to, da je bila zavzetost tako velika, da ni bilo potrebno premikati posameznih delov, ki so vgrajeni v sam spomenik. Teh delov pa je nad 4000 (štiri tisoč).

Ravno tako pa so mladinci Poklicne šole v Domžalah opravili veliko delo, saj je kar 30 mladincev opravilo 1595 delovnih ur pri izdelavi črk za oba napisna na spomeniku. Delo je bilo ročno in vsaka črka je bila posebej obdelana. Pri ureditvi celotne zamisli pa je dal velik prispevek tudi ing. Janez KOVAC, ki je pomagal pri izdelavi posameznih načrtov. Če strnem vso to prizadevnost vseh, ki so sodelovali pri izdelavi spomenika, potem lahko rečem, da je spomenik nastajal spontano in da so vsi prispevali svoj delež k temu, da danes izgleda tak, kot ga vidimo.

Pri tem pa moram opozoriti še na to, da takih spomenikov nimamo veliko in da je sedaj verjetno prišel čas, ko bo le težko še delati podobne spomenike, kajti vedno bolj primanjkuje trofejnega orožja, to se pravi tistega orožja, s katerim so se borili naši borci za našo svobodo.

Lahko rečem, da je spomenik v resnici spomenik vsem tistim, ki so žrtvovali svoja življenja, da je to spomenik vsem, ki so si prizadevali za našo povojno izgradnjo, da je to spomenik, ob katerem bodo naši mladi rodovi lahko spoznavali veličino naše prehojene poti.

NA DAN KURIRČKOVE TORBE

Letos, ko mineva 30 let, ko smo svobodni, smo še posebno slovesno skupaj z učenci radomeljske šole sprejeli 13. maja na dvorišču naše šole KURIRČKOVO TORBO od kamniških pionirjev – kurirjev ter jo nato skozi zasede varno odnesli na Brdo.

Vsem zbranim pionirjem in mladini so ob tej priliki govorili nekdanji borci za svobodo, ki jo mi danes uživamo.

Partizanka MARIJA IVKO-VIČ-CVETKA nam je povedala marsikaj o hrabrih pionirjih – kurirjih med NOB. Dejala je, da je marsikateri pionir v boju za svobodo dal vse – to je življenje. Danes ni vojne in želimo, da je nikoli ne bi bilo. Pionirji pa se vseeno lahko izkažemo. Tov. Cveta je dejala, da nas bo tov. TITO najbolj vesel, če se bomo pridno učili.

Veliko novega smo izvedeli od tovariša ALFONZA AVBLJA-SAVA o hrabrosti pionirke Olge Avbelj. S posebnim zanimanjem smo sledili njegovemu pripovedovanju, ker naš pionirski odred nosi njeno ime.

Nazadnje je pred mikrofon stopil v partizanski uniformi tovariš LUKA. Vsi ga dobro poznamo, ker je bil že večkrat med nami. Povedal nam je že veliko doživetij iz časa NOV. Na ta dan pa je prav živo pripovedoval o pionirjih, ki so partizane obveščali o premikih sovražnika ter tako marsikomu rešili življenje.

Vsi smo prav z zanimanjem poslušali. Tovariši so morali naprej v druge šole, zato so nam obljubili, da bodo prišli med nas še kdaj drugič, če jih bomo povabili. Čas je hitro minil in slovesnosti je bilo konec. Odšli smo v razrede z mislijo v srcu, kako smo srečni, ker živimo v svobodni domovini.

Želimo, da nam bi bilo vedno tako lepo. Želimo, da bi vsi otroci živeli tako, kot mi v miru in svobodi.

POŠ HOMEČ
JOLANDA GORTA

Igralci Frontnega teatra Šentjakobskega gledališča so na partizanskem mitingu v Domžalah prikazali „skeče“ iz časa vojne

R.L.

Slovesnost pri nekdanji Judeževi domačiji

Srečanja pri spominskem obeležju so se udeležili tudi tisti, ki so prisostvovali III. pokrajinski konferenci. Na sliki z leve proti desni: Viktor Stopar, Mira Svetina, Boris Ziherl in Vlado Krivic

V soboto, 21. junija je bila slovesnost pri nekdanji Judeževi domačiji nad Zaselkom Oklo nad Ihanom, pri spominskem obeležju, ki je postavljeno na kraju, kjer je bila v noči od 29. na 30. junij 1940. leta III. pokrajinska konferenca KPS in katere se je med ostalimi udeležil tudi tovariš Josip Broz.

Slovesnost je pričel predsednik delavskega sveta TOZD Elektro Ljubljana mesto tovariš Rudi ZUPANČIČ, ki je pozdravil med udeleženci tudi prisotne člane te konference: Miro SVETINA, Vesno STRANIČ, Borisa SICHARLA, Vlada KRIVICA, Viktorja STOPARJA in vse prisotne aktiviste ter borce, tabornike in člane delovnega kolektiva.

Slavoslovni govor je imel sekretar komiteja Občinske konference ZKS Domžale tovariš Milan NARAT, ki je poudaril pomen III. pokrajinske konference KPS in opisal dogodke izpred 35 let. Opozoril je na čas, v katerem je

potekala sama konferenca in na politične razmere, ki so bile v tedanji Evropi, posebno pa še v sami Jugoslaviji. Izhajal je iz tega, da je prav na tej konferenci bilo sprejetih vrsto zelo pomembnih sklepov, ki so nakazovali nadaljnji razvoj in delovanje KPJ ter pripravo ljudi na množično vstajo proti staremu jugoslovanskemu režimu in na spremenjene pozicije, ki jih je imel delavski razred v tem obdobju. Poleg tega je nanizal vrsto zaključkov, ki so bili sprejeti na tej konferenci in ki kažejo daljnosežnost pri akciji, s katero se je Komunistični partiji v letu 1940 posrečilo združiti v enotno fronto vse pozitivne in demokratične sile na Slovenskem, pripraviti pot za ustanovitev Protiimperialistične fronte oziroma kasneje osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Zaključno besedo na tej konferenci je imel tudi generalni sekretar KPJ tovariš Josip Broz, ki je med ostalim poudaril predvsem to, da stoje pred KPJ odločilni revolu-

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Elektro Ljubljana-mesto tovariš Jože Orehek je prevzel v imenu organizacije pokroviteljstvo nad spominskim obeležjem na nekdanji Judeževi domačiji

cionarni dogodki, ki so se v resnici pozneje tudi zgodili. Opozoril je na celovitost delovanja KP in na to, da je le partija sposobna voditi boj proti vsem, ki peljejo Evropo v svetovni spopad.

Na koncu svojega govora je tovariš Narat opozoril na pojave v sodobnem svetu, ko nekateri ne morejo in nočejo priznati našo politiko neuvrščenosti in iščejo vse mogoče oblike napadov na našo samoupravno socialistično graditev.

Predsednik Občinskega odbora ZZB NOV Domžale narodni heroj Franc Avbelj-Lojko je nato predal spominsko obeležje v varstvo osnovni organizaciji sindikata TOZD Elektro Ljubljana mesto tovarišu Jožetu OREHKU. Ta delovna organizacija je namreč postala pokrovitelj nad tem pomembnim zgodovinskim obe-

ležjem in bo poskrbela tudi za ureditev okolice in ceste tako, da bo dostopno predvsem šolski mladini.

V kulturnem programu so sodelovali: Harmonikarski orkester Svobode Mengeš, ki ga je vodil Pavel Kosec, Moški pevski zbor Domžale-Radomlje, ki ga je vodil Stane Habe, in recitator Milan Marinič.

Med kulturnim programom je direktor delovne organizacije ing. Gustav Miklavc podelil 6 delavcem priznanje za 20-letno delo v delovni organizaciji.

Pohodnim enotam tabornikov, ki so šle skozi vas Oklo pa je povedala o tragičnih dogodkih, ki so se zgodili 24. februarja 1944. spomine tovarišica Dragica KOLENC.

Po proslavi je bilo tovariško srečanje, ki se ga je udeležilo tudi veliko aktivistov z Gorenjske in borcev ter člani kolektiva.

K.K.

Sekretar komiteja Občinske konference ZKS Domžale tov. Milan Narat je na mestu nekdanje Judeževe domačije nad Oklom imel govor, v katerem je orisal dogodke izpred 35 let, ko je bila na tem kraju III. pokrajinska konferenca KPS

OBVEŠČANJE V ZDRUŽENEM DELU – GLASILO INFORMATIVNI BILTEN

V SR Sloveniji imajo delavci v številnih temeljnih in drugih organizacijah združenega dela za svoje samoupravno in politično obveščanje v združenem delu posebne periodične časopise. Pravimo jim glasila delovne skupnosti, ker jim nalagajo skrb za svoje medsebojno obveščanje o delu in življenju v njihovih delovnih skupnostih, o delovanju organov samoupravljanja, njihovih delegacij, in de-

legatov v skupščinskem sistemu, o delovanju političnih organizacij in sploh o vsem tistem, kar je bistveno za njihov samoupraven položaj v združenem delu. Zato jim tudi nalagajo, naj bodo resnične tribune samoupravljalcev in oblikovalci objektivnega javnega mnenja ter usmerjevalci in spodbujevalci medsebojnega dogovarjanja in sporazumevanja.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Sprejema „kurirčkove pošte“ pri Posebni osnovni šoli Homec sta se udeležila tudi Alfonz Avbelj-Savo in Marija Ivkovič-Cvetka

(Nadaljevanje s 7. strani)

Zadnje čase se je v medsebojnem obveščanju v združenem delu poleg glasila delovne skupnosti uveljavil kot najbolj učinkovit posreden način obveščanja informativni bilten. V vsaki TOZD bi se morale zagotoviti organizacijske, kadrovske in materialne možnosti za sprotno izdajanje takšnega biltena in v ustreznem samoupravnem aktu določiti, da morajo biti v njem objavljeni predlogi, pomembni za posamezno temeljno ali celotno organizacijo združenega dela, o kateri bodo razpravljali organi samoupravljanja z utemeljitvami in v alternativah, skrajšana gradiva za delegacije občinskega zbora zdru-

ženega dela in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter gradiva sindikata za njegove sindikalne skupine.

Že samo podatki, da izhaja v SR Sloveniji skoraj 400 glasil in 200 biltenov delovnih skupnosti s povprečno mesečno nakladno 660.000 izvodov, da dela na področju obveščanja delavcev v združenem delu več kot 200 novinarjev, urednikov in organizatorjev obveščanja in da njihovo število hitro narašča, kažejo kolikšen pomen daje družba temu delu našega celovitega družbenega informacijskega sistema.

Z uveljavitvijo delegatskih razmerij v delovanju skupščinskega

sistema se je pokazalo, da je delegat osnovni nosilec informacij in medsebojnega obveščanja delavcev v temeljnih samoupravnih skupnostih v vseh fazah samoupravnega sporazumevanja in odločanja.

Dobro uresničevati naloge na področju medsebojnega obveščanja delavcev v temeljnih samoupravnih skupnostih in delegacij, pa pomeni, da morajo biti delegati za to ustrezno usposobljeni in da morajo svoje izkušnje prenašati na svoje sodelavce v temeljnih samoupravnih skupnostih.

Novinarji, uredniki glasil združenega dela in organizatorji obveščanja delavcev v združenem

delu se morajo zavedati svoje polne odgovornosti v vsebinskem načrtovanju in izbiranju informacij za medsebojno obveščanje delavcev v združenem delu, za njihovo objektivnost, celovitost, pravočasnost in razumljivost in za organizacijo sistema medsebojnega obveščanja delavcev v združenem delu na delegatskih osnovah. Ker opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena in odgovarjajo po zakonu o javnem obveščanju za svoje delo in delovanje neposredno organom samoupravljanja, ki ustanavljajo dejavnosti za medsebojno obveščanje, se pričakuje, da bo to tudi vplivalo na bolj ustrezno in pravično vrednotenje njihovega dela.

Politična šola „B“ programa za člane ZK

Politična šola „B programa“ v Mengšu je uspela, saj je 25 članov ZK pridobilo dodatno znanje za uspešno delo v osnovnih organizacijah

V času od 2. 6. – 7. 6. 1975 je bila v prostorih Krajevne skupnosti v Mengšu politična šola „B“ programa, ki je obsegala 45 ur predavanj, združenih z razpravo.

Program je obsegal naslednje teme:

- Osnove marksistične sociologije
- Vloga in pomen samoupravnih interesnih skupnosti
- Sodobni socializem v svetu
- Gospodarsko planiranje v naši občini
- Delegat v naši samoupravni družbi
- Politika socialističnih sil do cerkve, religije in klerikalizma
- Uresničevanje vodilne vloge Zveze komunistov v samoupravni socialistični družbi
- Idejna vloga komunistov in akcijska enotnost v ZKJ
- Razvoj delavskega gibanja
- Delavsko gibanje in razredni boj v Jugoslaviji
- Delavsko gibanje na domžalsko – kamniškem območju in NOB
- Metode političnega dela
- Sodobni delavski razred
- Država in novi značaj družbenih skupnosti pri nas

- Problemi stabilizacije gospodarstva
- Informacija o idejnopolitičnih razmerah v Sloveniji in nekaterih aktualnih nalogah po 4. seji CK ZKS.

Vseh slušateljev je bilo 25, vsi so bili sprejeti v Zvezo pred nedavnim. Poprečna starost slušateljev je bila 26 let. Obisk na predavanjih je bil 100 %, razen redkih izjem, ki pa so bile tudi opravičljive.

Dotakniti se mislim učinkov družbenega izobraževanja. Pri nas ima vsak samoupravljelec objektivni interes za družbeno dogajanje in odločitve. Na tem interesu naj bi temeljil tudi interes za ustreznim znanjem, ki omogoča boljše razumevanje in večje vplivanje na družbene procese, vendar ugotavljamo, da je subjektivni interes mnogo manjši, kot bi moral biti. Če hočemo doseči večjo uspešnost družbenega izobraževanja (in s tem večji interes za to izobraževanje), je potrebno oblikovati take programe in način obravnave, ki bodo omogočali slušateljem pridobitev praktičnega znanja, znanja, ki ga bodo lahko uporabljali v svoji vsakodnevni samoupravljalski praksi.

Osnovni pogoj za uresničitev tega cilja pa je formiranje bolj homogenih skupin slušateljev, ker sicer izobraževalnega procesa ni mogoče prilagoditi interesu in znanju slušateljev. Zavedamo se tega, da je družbeno izobraževanje pomemben vir znanja, čeprav verjetno velikokrat preveč teoretičnega, premalo pa praktičnega, takšnega, ki bi ga samoupravljalci lahko s pridom uporabili v svoji družbeni aktivnosti. Upamo pa, da so sluša-

telji pridobili tisto znanje, ki ga bodo lahko s pridom uporabili tam, kjer delajo.

Za vse nas je usposabljanje članstva za idejnopolitično in ustvarjalno akcijsko delovanje eno osrednjih vprašanj preobrazbe Zveze komunistov.

Mislimo, da smo s to šolo in programom storili še en korak naprej v usposabljanju članstva Zveze komunistov.

Rajko Radmelič

NOVO NA KNJIŽNEM TRGU

Po sledovih črne roke

Pri založbi Borec je izšla knjiga Jožeta Vidica *Po sledovih črne roke*. Pisec, ki ga poznamo že po knjigah *Beg z morišča* in *Zločin pri Lenartu*, v najnovejšem delu obravnava črno roko v Sloveniji. To je dokumentarno-reportažni zapis, ki obsega 580 strani, 160 fotografij in dokumentov.

Črna roka je bila najbolj divja, edinstvena tajna morilska organizacija, ki je v minuli vojni delovala samo v Sloveniji. Morilci so ime povzeli po tajni organizaciji, ki je pred prvo svetovno vojno delovala v okviru obveščevalnega urada srbske vojske. Tudi slovenska črna roka se je izcimila iz obveščevalnega urada komande četniške vojske za Slovenijo in urada tajne domobranske obveščevalne službe.

O črni roki vemo bore malo, čeprav je ta pošast strahotno puštošila po naših krajih. Morila je matere z več kot desetimi otroci, mlada dekleta, otroke, starčke, včasih kar cele družine. Sorodnikom partizanov so pošiljali grozila pisma, to je letak z narisano črno roko. Včasih so črno roko narisali na zid hiše, v kateri so bivali za črnorokce nezaželeni lju-

dje. Morilci so bili predvsem mladi kmečki fantje in študentje, katerim je um zmešala klerofašistična duhovščina. Bili so brez srca, brez vesti. Po krivoverskem učenju škofa Rožmana ubiti aktivista OF ali njihovega sorodnika ni bil greh. Po zločinu so brez spovedi hodili k svetemu obhajilu.

Ko letos slavimo 30-letnico zmage nad fašizmom, obletnico osvoboditve, je prav, da se spomnimo žrtev, ki so darovale življenje za svobodo, da jo bomo znali ce-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Žnidarjeva Mimica pred domačo hišo v Utiku pri Vodichah, v kateri so ji črnorokci ubili očeta, mamo in brata

Na podlagi 26. člena statuta Krajevne skupnosti Mengeš, 3. člena zakona o samoprispevku (Uradni list SRS šte. 29/72), po sklepu Zbora občanov Loke, 24. 4. 1975, po sklepu Sveta KS Mengeš, 22. 5. 1975 in na konferenci Krajevne skupnosti Mengeš, 11. 6. 1975, ki je sprejela

S K L E P

o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka za sofinanciranje za asfaltiranje ceste Na ulicah, Stoparjeve ulice, Pot na Dobeno in ceste Na gmajni v Loki

1. člen

Razpisuje referendum o uvedbi samoprispevka za sofinanciranje cest v Loki (v nadaljnjem besedilu samoprispevek).

2. člen

Referendum se razpiše za kraj Loka pri Mengšu in obsega sledeče ulice in ceste: Mušičeva, Stoparjeva in Trzinska ulica, Na ulicah, Pot na Dobeno in cesto Na gmajni. Odločitev na referendumu bo sprejeta, če bo zanjo glasovala večina občanov, ki imajo pravico glasovanja.

3. člen

Skupna predračunska vrednost predvidenih del znaša po današnjih cenah 950.000 din. Z enkratnim samoprispevkom, ki je plačljiv v štirih obrokih, vendar ne dalj kot do 31. 12. 1975, se bo zbralo skupaj okoli 470.000 din.

4. člen

Referendum bo 6. 7. 1975 v prostorih Gasilskega doma v LOKI od 6.—19. ure.

5. člen

Samoprispevek je enkraten in bi ga plačevali občani, ki imajo stalno bivališče na območju, ki je navedeno v členu 2, oziroma opravljajo obrtno ali drugo dejavnost na tem območju. Zaposlen delavec 6 točk, upokojenec nad 1.000 din 6 točk, upokojenec pod 1.000 din 3 točke, kmet 6 točk, motorno vozilo 4 točke, obrt redna 24 točk, popoldanska 12,5 točk in hiša vseljena ali v gradnji 10 točk. Vrednost točke je 100 din.

6. člen

Samoprispevek bi se ne plačal od socialnih podpor, invalidnine, štipendij, otroških dodatkov in nagrad učencev v gospodarstvu.

7. člen

Na referendumu glasujejo glasovalci neposredno in tajno z glasovnico. Na glasovnici je naslednje besedilo:

Krajevna skupnost Mengeš

Glasovnica za referendum dne 6. 7. 1975

o uvedbi samoprispevka v denarju za sofinanciranje asfaltiranja ceste Na ulicah, Stoparjeve ulice, Pot na Dobeno in ceste Na gmajni v Loki pri Mengšu v enkratnem znesku, ki se lahko plača v štirih zaporednih obrokih, vendar najkasneje do 31. 12. 1975.

GLASUJEM

„ZA“

„PROTI“

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedico „ZA“, če se strinja z uvedbo samoprispevka.

obkroži „PROTI“, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

8. člen

Denarna sredstva, ki bi se s samoprispevkom zbrala, so strogo namenska in bi se stekala na žiro račun Krajevne skupnosti Mengeš šte. 50120—645—65214. Svet KS Mengeš mora na Zborih občanov poročati o zbranih sredstvih. Gradbeni odbor, ki je bil imenovan na Zboru občanov 24. 4. 1975 zbira finančna sredstva, oziroma ocenjuje po členu 5, predlaga Svetu KS Mengeš oprostitev ali zmanjšanje plačevanja samoprispevka v perečih socialnih primerih in po strokovni službi potrjuje predložene obračunske situacije.

9. člen

Za postopek ob referendumu se smiselno uporabljajo določbe zakona o referendumu in zakona o volitvah delegacij in delegiranju delegatov v skupščino družbenopolitičnih skupnosti. Postopek vodi in izid glasovanja ugotovi volilna komisija pri KS Mengeš. Glasovanje pri referendumu vodi odbor, ki ga imenuje volilna komisija pri KS Mengeš.

10. člen

Sredstva za izvedbo referenduma se zagotovijo iz proračuna Krajevne skupnosti Mengeš.

Številka: 203/75

Datum: 23. 6. 1975

Predsednik
Konference krajevne skupnosti
Mengeš

Marko Hribar, l.r.

VII. avto - rally v Mengšu

Sindikalne podružnice Mengša so v soboto, dne 17. maja 1975 že sedmič izvedle tradicionalni avto rally v spomin padlih borcev in narodnega heroja Matije Blejca-Matevža.

Letošnji avto rally, ki je bil posvečen tudi 30-letnici osvoboditve, je bil izveden v organizaciji Komunalnega gospodarstva Mengeš in delovne organizacije Semesadike ter ob pomoči in sodelovanju družbenopolitičnih organizacij v KS Mengeš.

Za izvedbo te nemalo težke naloge je bila imenovana žirija, ki so jo sestavljali: Matko Lipovšek, kot predsednik in člani Franc Lužar, Slavko Pišek, Stane Mlakar, Janez Zibelnik, Ivan Zupan in Marjan Majcen.

Za tehnično izvedbo je bila tudi imenovana posebna komisija s predsednikom Ivanom Vidrihom na čelu in članom UO društva Jožetom Blejcem in Markom Hribarjem.

Za glavnega zapisnikarja oz. vodjo pisarne pritožb je bil imenovan Fonzi Mihelčič.

Pokrovitelj tega tradicionalnega avto rallyja sta bila Občinski sindikalni svet Domžale in Občinski odbor ZZB NOV Domžale.

Vsak tekmovalc je prejel podroben pravilnik rallyja, v katerem so bili vsi napotki. Vsak udeleženec — bilo jih je 92 — je moral oddati predpisano prijavo, na predpisanih obrazcih svoji sindikalni organizaciji, ki jo je potrjeno skupaj s prijavi ekip poslala prireditelju najkasneje 10 dni pred prireditvijo.

Vsaka sindikalna podružnica je lahko prijavila neomejeno število ekip, ki so štele 4 člane. Člani sindikalnih podružnic so lahko tekmovali tudi kot posamezniki za posamično uvrstitev.

Vsa vozila so bila razvrščena v dva razreda, po moči vozila in sicer v A in B

razred. Tekmovalci so lahko uporabljali le serijske turistične osebne avtomobile iz normalne produkcije, registrirane in opremljene po veljavnih predpisih.

Do sedme ure zjutraj je bil izvršen tehnični pregled vozil, ki ga je opravila posebna komisija, na kar je bil točno ob 7.00 uri start prvega avtomobila izpred Kulturnega doma Mengeš. Tekmovalec je nato krenil na 38 km dolgo tekmovalno progo, ki je bila razdeljena v III. etape: Mengeš—Koseze—Vodice—Moste—Kamnik; Kamnik—Volčji potok—Radomlje—Količevo—Vir—Domžale; Domžale—Rodica—Mengeš. Nato so na vsako minuto odšli na progo novi tekmovalci. Prehodne kontrole so bile v Vodica in Radomljah, časovne pa v Kamniku, Domžalah in Mengšu pod Gobavico. Na prehodnih in časovnih kontrolah je moral vsak tekmovalec dati overiti kontrolni karton.

Ko je tekmovalec končal vožnjo po tekmovalni progi, je moral opraviti še spretnostno vožnjo, ki je bila pred novo šolo v Mengšu. Ta je obsegala spretnostno vožnjo med keglji, vožnjo s prvimi kolesi med improviziranimi opekami, naprej v garažo 1, met treh žog v koš iz avtomobila v garaži 1, vzvratno v garažo 2, slalom med keglji, na cilju pa dotik droga z žogo.

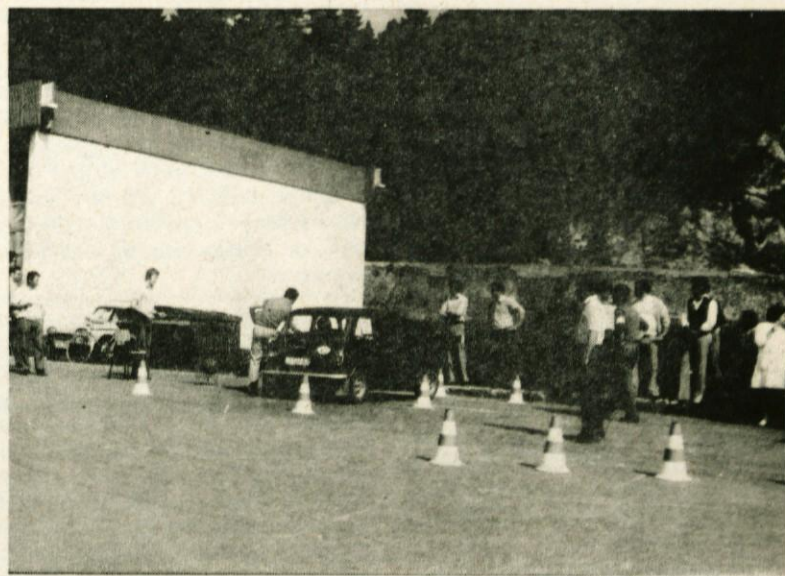
Seveda so bile za tekmovalce za neizpolnjene pogoje določene tudi kazenske točke in več kot jih je kdo imel, slabši rezultat je dosegel.

Predvidoma je bilo določeno, da bo vožnja trajala najmanj 62 minut in res so prvi tekmovalci prispeli na cilj že nekaj po osmi uri. Vsak je moral opraviti nato še spretnostno vožnjo.

Komisija, ki je preračunavala rezultate ni imela lahkega dela, zato jo je zares pohvaliti, saj je imela rezultate zbrane že pred 12. uro.

Da je hitreje minila nestrpnost tekmovalcev in številnih gledalcev, je Mengeška godba pripravila kratek koncert. Po himni, ki jo je odigrala godba pod vodstvom dirigenta Antona Mehleta, je spregovoril predsednik žirije Matko Lipovšek, ki je med drugim dejal:

„Letošnja prireditev je še toliko bolj pomembna, kajti istočasno praznujemo tudi 30-letnico naše

Spretnostna vožnja je bila sestavni del tekmovanja v Mengšu

osvoboditve in prav zaradi tega smatram za potrebno, da damo naši prireditvi širši pomen in obseg, saj je ta spominska prireditev istočasno tudi praznik naših kolektivov in ostalih delovnih ljudi z območja Mengša.

Ko smo pred dnevi proslavljali dan zmage, je bil velik praznik. Ta dan smo se spomnili na trideset let dolgo prehojeno pot, prehojeno pod svobodnim soncem in na štiri leta dolgo pot borbe in zmag, ki so nas pripeljale do dokončne in resnične zmage.

Ta dan ni bil samo praznik zmage, ni bil samo praznik in dan partizanov, ki so si stisnili roke, ampak je bil tudi praznik vseh tistih, ki so se rodili in doraščali v teh 30. letih svobode. In ta dan, praznik zmage, je bil najprimer-

nejši dan za to, da smo se med drugim spomnili, kako so borci iz vseh naših ilegalnih in partizanskih front in enot korakali naprej in premagovali neverjetne težave, da smo se ob tej priliki še enkrat oz. zopet obrnili k sebi in k vsemu svetu in mu povedali, da smo bili skoraj edini v Evropi, ki smo se borili in osvobajali sami prav takrat, ko je bila cela Evropa na kolenih, da celo na tleh; da so edino naše partizanske enote na čelu katerih so jurišali komunisti, bile tiste, ki se niso ustrašile fašistične in nacistične drhali, nasprotno, spoprijele so se z njo in niso odnehale, dokler tista sila, ki je imela v načrtu bliskovito osvajanje sveta, ni bila na tleh — porazena.

(Nadaljevanje prihodnjici)

(nadaljevanje z 8. str.)

niti, negovati in braniti, če bo to kdaj potrebno.

Ne samo da je to prva knjiga o črni roki, ki razgaljuje obraze zločincev in pobudnikov teh morij, temveč velja poudariti naslednje: Knjiga Jožeta Vidica Po sledovih črne roke prihaja tudi v pravem trenutku politične klime. Kot je znano, je prav v tem jubilejnim letu belogardistična propaganda zagnala silovito gonjo proti socialistični Jugoslaviji. Krivci za te strahotne zločine skušajo danes potvarjati zgodovino sebi v prid. Na žalost je del te njihove propagande z obema rokama hlastno prijel del zahodnega reakcionar-

nega tiska.

Knjiga Po sledovih črne roke je odsev resnice, močna obtožba proti organizatorjem bratomorilske vojne, zato je njena vrednost še večja, pomen razsežnejši.

Knjigo lahko dobite v vseh knjigarnah ali pa naročite pri založbi Borec, Ljubljana, Miklošičeva 28/1.

V založbi Borec je domenjeto za ponatis, če bo knjiga uspela. V tem primeru bi obsegala še tisto, kar bi posamezniki posredovali omenjeni založbi. Verjetno boste odkrili ob prebiranju knjige, da še kaj manjka, zaradi tega bodo vaši sestavki dobrodošli

Uredništvo

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZB NOV TRZIN
v sodelovanju z družbenopolitičnimi in ostalimi organizacijami
prireja

dne 4. julija 1975 ob 16. uri v Kamnolomu Trzin

PROSLAVO S PARTIZANSKO VESELICO

v počastitev Dneva borca in krajevnega praznika Trzin ob 30-letnici osvoboditve s sledečim

programom:

- pozdrav gostov, borcev, aktivistov in občanov
- govor o pomenu Trzina v NOB ob 30-letnici osvoboditve

Po zaključku kulturnega dela proslave bo tovariško srečanje borcev, aktivistov in občanov ob prosti zabavi.

Posebno so vabljeni borci, aktivisti in terenci domžalskega, črnuškega, mengeškega in vodiškega terena.

Za veselo razpoloženje vas bo zabaval kvintet „Veseli vandrovički“

Udeležite se praznika Dneva borcev in krajevnega praznika

Vljudno vabljeni!

Odbor ZZB NOV Trzin

Razstava ob 50. letnici Komunist

V avli Komunalnega centra v Domžalah je bila od 17. do 22. junija razstava ob 50-letnici glasila KOMUNIST. Razstava je bila sestavljena iz dveh delov in sicer tako, da je v prvem prikazovala nastanek in razvoj osrednjega partijskega glasila, v drugem delu pa razvoj delavskega gibanja na domžalskem območju. Razstavo oziroma gradivo je v celoti pripravil dr. Miro Stiplovšek. Svečane otvoritve sta se ob prisotnosti ostalih udeležila tudi član Izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Lojze Briški in sekretar Medobčinskega komiteja ZKS Ivan Godec. O pomenu in izboru gradiva je spregovoril dr. Miro Stiplovšek in zaradi pomembnosti v celoti objavljamo njegove uvodne besede.

Tisk je izredno pomemben dejavnik pri izražanju, ustvarjanju in oblikovanju javnega mnenja. Še posebej se njegove izjemne vloge zaveda naša partija, ki je od ustanovitve leta 1919 do danes posvetila svoji pisani besedi posebno pozornost. Jugslovska komunistična glasila so opravila veliko delo pri osveščanju, pri usmerjanju ter pri družbenopolitični, socialno-ekonomski in kulturnoprosvetni aktivizaciji ljudskih množic v boju za socializem. Revolucionarni tisk je bil eden najpomembnejših orožij delavskega razreda v njegovih nastopih proti režimu za politične svoboščine, v njegovih vsakodnevni akcijah proti delodajalcem za izboljšanje mezdnih ter delovnih pogojev in v njegovem velikem boju za končni cilj — za zlom kapitalističnega družbenega sistema. O skrbi za partijski tisk priča podatek, da je leta 1920 izhajalo v posameznih jugoslovanskih pokrajinah in delavskih središčih 17 partijskih glasil, poleg teh pa je bilo pod komunističnim vplivom še okrog 50 listov in revij. Izjemne vloge partijskega tiska pa so se seveda zavedale tudi buržoazne oblasti. Zato so ga plenile, cenzurirale in prepovedovale, urednike, sodelavce in tiskarje pa zapirale in obsojale na zaporne kazni. Partija pa je morala zato poskrbeti tudi za svoja ilegalna glasila in literaturo in ustvariti je morala svoje ilegalne tehnike in tiskarne.

Prav letos praznujemo pomemben jubilej v razvoju partijskega tiska. Po velikem spopadu revolucionarnega delavstva z orjunaši 1. junija 1924 v Trbovljah je režim vnovič zatrl vsa glasila revolucionarnega delavskega gibanja. CK KPJ je po tem novem udarcu sklenil osnovati ilegalno tiskarno in

začeti izdajati svoje ilegalno glasilo Komunist. To odgovorno nalogo je zaupal prekaljenemu partijskemu delavcu Moši Pijadeju, ki je 1. januarja 1925 izdal prvo številko Komunist, glasila, ki izhaja danes kot osrednji organ Zveze komunistov Jugoslavije v vseh jezikih narodov in narodnosti Jugoslavije. Izid tega glasila sredi hudega buržoaznega nasilja je bil nov dokaz moči KPJ in njegove odločnosti v boju za revolucionarne družbene spremembe.

Novi nasilni ukrepi, zlasti v času šestojanuarske diktature, niso mogli zatreti revolucionarne pisane besede. Partijski tisk se je od srede tridesetih let, ko je prišel na čelo KPJ Josip Broz Tito, še bolj razmahnil, kajti novi generalni sekretar je še posebej cenil in razumel njegovo veliko vlogo. V tem obdobju so legalna in ilegalna partijska glasila razkrinkavala nacionalno in socialno izkoriščanje, opozarjala na fašistično nevarnost in v ljudsko frontnem gibanju zoper protiljudske režime povezovala vse napredne in demokratične delavske, kmečke in intelektualne sile jugoslovanskih narodov. Poudariti moramo, da so tudi slovenski komunisti zelo skrbeli za svoj tisk, saj je od prvega njihovega glasila Rdečega prapora konec leta 1920 izhajalo še veliko legalnih in ilegalnih glasil, največ prav v tridesetih letih, ko je partija tudi na Slovenskem po udarcih v času šestojanuarske diktature začela postajati pomemben dejavnik v celotnem družbenopolitičnem življenju. Med njenimi glasili naj posebej opozorimo na liste Delo, Ljudska pravica in Slovenski poročevalec, ki so nato nadaljevala izhajanje med NOB.

Še posebej pa so partiji bogate

izkušnje pri organizaciji tehnik in tiskarn koristile v času NOB, ko je preko tiska aktivizirala ljudske množice ne le za nacionalno, temveč tudi za socialno osvoboditev. Omenimo naj le podatek, da so med NOB ilegalne tehnike in tiskarne v Jugoslaviji tiskale oziroma razmnožile nad 9.000 različnih glasil in brošur, od teh eno petino v Sloveniji. Ves ta tisk je bil nosilec in propagator svobodoljubnih idej, krepil je duh odpora, širil misel bratstva med narodi in bil načrtovalec rešilne poti izpod jarma za-vojevalcev.

Na današnji razstavi je prvi del posvečen osrednjemu glasilu ZKJ Komunistu in sicer lahko spremljate njegovo razvojno pot od začetkov do današnje oblike, od skromnega obsega do njegove današnje velike razširjenosti ter njegovo 50-letno vsebinsko rast in poglobljanje. Na pobudo Komiteja Občinske konference ZKS Domžale pa je pretežen del razstave posvečen vlogi tiska v delavskem gibanju in NOB na domžalskem območju. Na njej seveda ni mogoče prikazati vseh prelomnic in dogodkov v zgodovini delavskega gibanja in NOB v današnji domžalski občini, pri čemer naj pomenimo, da o veliko pomembnih akcijah časopisje ni poročalo, ohranili pa so se nam posamezni zapisi v arhivskih dokumentih. Današnja razstava predstavlja le izbor gradiva o zgodovini delavskega gibanja in NOB na domžalskem območju iz časopisja, ki je na nekaj mestih dopolnjeno s fotokopijami dokumentov iz arhiva Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani. Fotokopije člankov nam kažejo, da je časopisje izredno dragocen vir tudi za zgodovino delavskega gibanja na domžalskem območju in da je vestno spremljalo in poročalo o njem ter ga usmerjalo od njegovih prvih začetkov pred sedemdesetimi leti do okupacije leta 1941. V številnih člankih najdemo podatke o položaju delavstva v domžalskih tovarnah, o njegovih sindikalnih organizacijah, o mezdni gibanjih in stankah, o političnih in kulturnih akcijah in o drugi dejavnosti.

Po tisku lahko sledimo vsem trem obdobjem v razvoju delavskega gibanja na domžalskem območju. Prvo obdobje se začne leta 1897 z ustanovitvijo Krščanskega delavskega podpornega društva, ki se je leta 1904 preoblikoval v Krščansko izobraževalno in podporno društvo v Domžalah. Že leta 1905 je slovensko slavninarsko delavstvo pokazalo svojo veliko narodno zavest z odločnim protinemskim nastopom, dve leti kasneje pa sta prvi stavki v Domžalah in Mengšu naznanjali začetek dolgotrajnega boja proti socialnemu izkoriščanju. Šele po prvi svetovni vojni si je slavninarsko delavstvo v Domžalah in Mengšu ustanovilo prave strokovne—sindikalne organizacije in začelo organizirati boj za izboljšanje svojega položaja. Toda slavninarska industrija je zašla v hudo krizo in njeno breme je moralo nositi predvsem delavstvo. Veliki stavki leta 1922 v Domžalah in Mengšu pomenita konec prvega obdobja v razvoju delavskega gibanja na domžalskem območju, v katerem je imelo vodilno vlogo slavninarsko delavstvo. V revolucionarnem obdobju po nastanku kraljevine SHS pa je tudi na domžalskem območju že delovala močna partijska organizacija leta 1920 v Dobu, ena najmočnejših na podeželju na Slovenskem.

Vzporedno s propadanjem slavninarske industrije se je zaradi ugodnih pogojev (veliko tovarniške delavne sile, ugodnih energetskih virov in prometnih zvez) začela že v 20. letih razvijati tudi druga industrija in nastale so nove tovarne.

Poskuse delavstva leta 1927 in 1928 v Bonačevi tovarni in v Industriji, da bi se sindikalno organizirali, pa so lastniki tovarn z odpusti organizatorjev v kali zatrli.

Nova prelomnica v delavskem gibanju na domžalskem območju pa je bila nato zmagovita osemtedenska stavka papirniškega delavstva na Količevem leta 1935, torej pred 40 leti, ki jo je spremljal ves slovenski delavski tisk in posebej tudi tedanje legalno komunistično

(Nadaljevanje na 13. strani)

(Nadaljevanje z 12. strani)

glasilo Delavski obzornik. Po tem velikem boju je nato organiziralo svoje sindikate delavstvo v vseh večjih podjetjih na domžalskem območju in se začelo organizirano bojevati z mezdniimi gibanji in stavkami za izboljšanje materialnih in delovnih razmer ter za njihovo urejanje s kolektivnimi pogodbami.

O velikem razmahu delavskega gibanja na domžalskem območju v drugi polovici tridesetih let so delavski časopisi pogosto in obširno poročali. Delavsko gibanje pa so v tem obdobju vedno bolj usmerjali komunisti in njihovi simpatizerji, kar je pokazal že velik shod ljudske fronte leta 1937 na Taboru nad Ihanom, dobro zasedranost komunističnega vpliva na domžalskem območju pa kaže tudi izbor Vinj za mesto III. pokrajinske partijske konference KPS 29. junija 1940. Konec tridesetih let so komunisti za uspešno širjenje svojega tiska osnovali tudi ciklostilno tehniko V Nevljah, ki je nato razmnoževala tudi prve letake s pozivi na oboroženi upor.

Tretji del razstave pa prikazuje, kako je partija v kamniškem okrožju skrbela za tako imenovano partijsko literaturo v obdobju 1941–1945. Tiskarska dejavnost se je še posebej razmahnila v obdobju od srede 1943 do jeseni naslednjega leta, partijske tehnike pa so delale tudi v najhujših razmerah nemškega in domobranskega nasilja. V času največjega razmaha NOB so razmnoževale tisk tehnike tudi v samih Domžalah, Mengšu, Krtini in drugod v ravninskih območjih kamniškega partijskega okrožja. Najpomembnejši uspeh pa je okrožni komite KPS dosegel konec 1943 z ustanovitvijo prve tiskarne 7A na Gorenjskem v

Radomljah. V začetku naslednjega leta je nato začela obratovati še velika tiskarna 30A na Viševku, začetku spomladi 1944 pa še nova tiskarna v Vinjah in tedaj so bile od šestih Gorenjskih tiskarn kar tri na domžalskem območju. V njih so tiskali tudi za potrebe drugih gorenjskih in štajerskih okrožij vsa osrednja glasila, n.pr. Slovenski poročevalec v 1.000 izvodih, Delavsko enotnost in Mladino v nad 700 izvodih, Slovenke pod Karavankami v 600 izvodih, Slovenskega pionirja v 500 izvodih, Radijska poročila v 1.000 izvodih, pravtako pa so dosegle naklado 1.000 izvodov tudi različne brošure. Že ti podatki pričajo, da je partija v agitacijsko propagandnem pogledu na domžalskem območju dosegla med NOB izredne uspehe, ki jih na razstavi lahko le skromno ilustriramo.

Današnja razstava naj bi bila spodbuda v dveh pogledih:

1. za načrtno zbiranje časopisnega, arhivskega in fotografskega gradiva o delavskem gibanju in NOB za stalno muzejsko zbirko, morda na krumperskem gradu, pri čemer bo potrebno sodelovanje Občinskih konferenc ZKS, SZDL, sindikata, ZSMS in vseh drugih družbenopolitičnih organizacij, temeljnih organizacij združenega dela in samoupravne interesne skupnosti;

2. za poglobitev spoznanja o izrednem pomenu tiska za delovanje komunistov pri reševanju vsakodnevnih in dolgoročnih nalog ter pri idejnopoličnem izraževanju, hkrati pa naj bi bila današnja razstava spodbuda tudi za še večjo kakovostno rast našega lokalnega tiska in glasil temeljnih organizacij združenega dela, skratka za nov korak k še boljši informiranosti naših delovnih ljudi in posebej komunistov.

„Z A R J A“

Obrotno montažno podjetje PO

K a m n i k

Mekinje, Molkova pot 5

na osnovi 79. čl. statuta ter 7. čl. SS o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

o b j a v l j a

odbor za medsebojna razmerja naslednja prosta delovna mesta:

1. FINANČNEGA KNJIGOVODJIO
2. KNJIGOVODJE OSEBNIH DOHODKOV
3. ORODJARJA

Pogoji:

pod 1.:

ekonomski tehnik in 4 leta prakse v finančnem knjigovodstvu

pod 2.:

ekonomski tehnik in 3 leta prakse

pod 3.:

KV orodjar in 3 leta prakse

Za objavljena delovna mesta se dohodki določajo po pravilniku o delitvi OD.

Odbor za medsebojna razmerja objavlja še naslednja prosta učna mesta učencev v gospodarstvu:

- 7 učnih mest ELEKTROINSTALATERJEV
- 6 učnih mest STAVBNIH KLJUČAVNIČARJEV
- 5 učnih mest INSTALATERJEV CENTRALNE KURJAVE
- 3 učna mesta VODOVODNIH INSTALATERJEV
- 3 učna mesta INSTALATERJEV KLIMATSKIH NAPRAV
- 2 učni mesti SOBOSLIČARJEV – PLESKARJEV

Pogoj za sprejem učencev v gospodarstvu je dokončana osemletka in veselje do poklica!

Štipendije za šolsko leto 1975/76:

- 1 štipendijo – na fakulteti za strojništvo
- 1 štipendijo – na fakulteti za elektrotehniko – jaki tok
- 1 štipendijo – na Ekonomski fakulteti
- 1 štipendijo – na Tehnični šoli za strojništvo
- 1 štipendijo – na Elektrotehnični srednji šoli

Kandidati za dodelitev štipendije morajo izpolniti prošnjo za štipendijo (obrazec 1,65 DZS) ter priložiti prepis zadnjega spričevala.

Kandidati za prosta delovna mesta, učna mesta in kandidati za štipendije naj pošljejo pismene ponudbe v 15. dneh po objavi na naslov: „ZARJA“ Kadrovsko-splošna služba Kamnik, Mekinje, Molkova pot 5.

Teden Komunistična v Leku

Osrednja prireditve v „Tednu Komunistična“ je bila Javna razprava o vlogi, delu in aktivnosti Zveze komunistov. V razpravi so sodelovali komunisti iz celotne OZD, prireditve je organizirala OO ZK v sodelovanju uredništva Komunistična

in Občinskega komiteja ZKS – Domžale.

Oblika podajanja informacij o neki delovni organizaciji, kakor je bila izvedena v Leku, je lep primer, kako priti do čim popolnejše slike o delovni organizaciji, ki naj služi

širši javnosti. Podobne razprave bi kazalo uporabiti tudi v drugih delovnih organizacijah v občini. V sestavku bomo osvetlili del razprav z javne razprave, ki je bila ob 50-letnici Komunistična in partijskega tiska še posebej slovesno obeležena.

URESNIČEVANJE, USTAVE V OZD LEK

Najprej je spregovoril generalni direktor tov. Snuderl Borut. Ustava se v Leku uspešno uresničuje. Po prvi fazi sprememb so imeli 3 TOZD, sedaj pa so v drugi fazi s 7 TOZD. Ugotavljajo, da med TOZD ne prihaja do večjih nasprotij; nekatere imajo sicer večji dohodek od drugih, ki morajo s postavljenimi programi šele uspeti, da izvedejo zastavljeno. Med TOZD obstaja precejšnja povezanost, ker so tudi sicer TOZD precej odvisne ena od druge. K tesni povezavi je pripomogla nova ustava. Nasploh prevladuje spoznanje, da imajo samoupravni organi precejšnjo moč pri odločanju. K temu je brez dvoma veliko pripomoglo interno obveščanje, ker je informacija pogoj za odločanje. Kljub temu pa ugotavljajo, da bi lahko bila informacija še preprostejša, in tako razumljiva vsakomur.

LEK se integrira tako znotraj, kot zunaj republike. Glede povezovanja je delovna organizacija odprta. Družbeno-

politične organizacije so dale pobudo za sklenitev samoupravnega sporazuma o združitvi s Krko, v sedanjem trenutku pa vzpodbujajo, da se združevanje pospeši.

NAPORI ZA URESNIČEVANJE PROGRAMOV IN STABILIZACIJE

Sprejeli so že vrsto ukrepov, ki so jih zapisali tudi v stabilizacijskih programih. „Kako kljub povečanju stroškov obdržati enak dohodek?“, se je najprej vprašal direktor TOZD Mengeš tov. Zupan Vlado. Kako zmanjševati zunanjetrgovinski deficit in skrbeti za srednjeročni načrt?

V TOZD se je obseg proizvodnje povečal za 100 %, vendar pa še niso povsem zadostili svojim obvezam. Šele v drugi polovici leta bodo zmogljivosti dale končne rezultate. Posebno skrb posvečajo rekonstrukcijam. Vsaj ena izmed njih bo izvedena v predvidenem času. V farmacevtski industriji je trenutno stanje tako, da farmacevtska industrija veliko uvažja, manj pa izvažja. Naloga farmacevtske industrije je, da proizvaja čim več zdravil, ki jih je potrebno tudi izvažati. Ker v TOZD večino izdelkov izvažajo, se je izvoz podvojil.

V zadnjih mesecih so močno povečali proizvodnjo rženih rožičkov. Po-

Nadaljevanje na 14. strani)

Ustnega časopisa ob tednu Komunistična se je v LEKU – TOZD Kemija Mengeš udeležilo veliko članov osnovne organizacije ZK

sebo je zato pomembna prav rekonstrukcija na obratu za ržene rožičke, ki bo 8-krat povečala proizvodnjo. Kazovna služba si prizadeva izboljšati določene proizvodne stroške, da bi izboljšala proizvodnjo.

Rezultati TOZD so očitni, če primerjamo izvoz, ki je lansko leto prešel od 6 do 11 milijard SD, sedaj pa obsega 18 milijard SD.

V TOZD si prizadevajo čim bolj varčevati, kar se kaže v tem, da so z istimi delovnimi ljudmi proizvedli za 1 krat več, kljub temu pa so še vidne rezerve, ki bi povečale varčevanje.

KAJ PA USMERITEV ZA JUTRI?

Če se zopet povrnem na celotno delovno organizacijo, vidimo, da je na več področjih potrebno še marsikaj narediti. Sedanji plan se da doseči, pa tudi preseči. Morali bi 40 % več narediti in prav toliko prodati, kar pa je naloga vseh enot in vseh delavcev, je poudaril tov. Šnuderl. Delovna organizacija kot celota se mora hitro prilagajati tržišču, saj mine precej časa, preden je nek preparat registriran in preden pride na tržišče. Veliko se da storiti pri varčevanju s surovinami, kjer se lahko posebno pohvali TOZD Farmacija. Potrebno pa je še kvalitetnejše delati na področju marketinga in tržnih potreb! Potem je potrebno nabaviti novo opremo, ker se potreba po tem kaže več kot očitna. V razpravi je prišlo do spoznanja, da je pač naloga vsake enote, da čim bolj dela, da bo delovni čas polno izkoriščen, da ni sektorja, ki bi bil brez napak. Če bi torej vsak napravil svoje, bi OZD lahko dosegla zadani plan.

Tovarišica Vidaličeva – direktor finančnega sektorja je dokazal z nekaj podatki, da je delovna organizacija na dobri poti. Za okoli 10 milijard SD so ustvarili več, kot v istem obdobju lanskega leta. To je za okoli 45 % več. Dobička so ustvarili za 70 % letnega plana. To je nekoliko več kot v istem obdobju lani.

Ambiciozen pristop je na področju investiranja. Investirajo v opremo, kjer prinaša vsaj 1 krat ali 3 krat na področju dohodka. Poudarili so, da nameravajo izvršiti plan predvsem z večjo racionalizacijo sredstev.

To zahteva tudi sedanj položaj farmacevtske industrije, ki je začela nekoliko zaostajati.

NOVATORSTVO

Novatorstvu posvečajo v delovni organizaciji pozornost, četudi se kaže,

da bi morala biti dana večja možnost stimuliranja delavcem ob strojih. V letošnjem letu so že uvedli 10 tehničnih izboljšav, avtorji pa so bili za iznajdbe javno pohvaljeni. V letu inovacij, dobivajo inovatorji drugačno mesto in tako je tudi v Leku, kjer posebni pravilnik določa, kakšno odškodnino prejme posamezni avtor za iznajdbo.

IN ŠE O DELU DRUŽBENO POLITIČNIH ORGANIZACIJ V TOZD MENGEŠ

Povezovanje družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov je bilo v razpravi ocenjeno zelo pozitivno. To na najboljši način kaže na odprtost OO ZK. Zelo dobra je povezava med ZK in OO sindikata. Vse akcije so skupne. Kaže se pomoč OO ZK pri uveljavljanju nove organiziranosti sindikata, ki vsebuje glavno vsebinsko novost v povečanju OO in številu poverjenikov v OO sindikata.

Predsednik OO sindikata je omenil, da pa se čuti premajhna povezava med sindikatom in mladino, kjer posamezne akcije ne gredo vzporedno, kar po nepotrebnem zahteva dodatnih naporov. Med samoupravnimi organi komunisti ugotavljajo, da je treba zboljšati delo organa delavske kontrole. Kot mnogokje drugod je tudi v LEKU prisotno preveliko kopičenje funkcij na nekaterih posameznikih, kar se izkaže kot neracionalno. 17 komunistov ima 55 funkcij, nekateri jih imajo tudi več kot 5.

Predsednik krajevne skupnosti Mengeš tov. Blejc je povedal, da se že po tradiciji kaže razumevanje TOZD do problemov v KS Mengeš. Pripomnil pa je, da so delegati še premalo seznanjeni o nekaterih problemih, s katerimi se ubada krajevna skupnost, kar se odraža tudi na sejah občinske skupščine.

ZAKLJUČEK

Javna razprava je pokazala, da tako v OZD Lek kot v TOZD LEK – Kemija ni kakšnih posebnih problemov, da je sedanje gospodarsko stanje kot bodoče perspektive delovne organizacije ugodno. Pokazalo se je, da je družbenopolitično delo razporejeno med posameznimi TOZD, ne le nekeje v centru, kar se rado dogaja v večjih OZD. TOZD razpolagajo z določenim številom kadrov, kar olajšuje izvajanje zadanih nalog. Zunanji opazovalec ima vtis, in tako je bilo razbrati iz razprave, da je v OZD predvsem prisotna usmeritev vnaprej, v izboljšanje tistega, kar že je, kar dokazuje tesno povezanost vseh subjektivnih sil in delovnih ljudi v organizaciji, ki vedo, kaj hočejo.

Jože Skok

nov in ugotovljeno, da so vsi ti izračuni točni in usklajeni po navedenih kriterijih. Na koncu posameznih tabel je prikazan tudi dejanski procent povečanja, ki pa je večji in to iz naslednjih razlogov:

1. Vrednost stanovanja se je povečala z ozirom na večje število točk (v letu 1966 se je uporabljal priročnik za popis stanovanjskih hiš in je bil v veljavi do 30. 4. 1975), od 1. 5. 1975 se število točk ugotavlja po priročniku za ugotovitev vrednosti stanovanj po popisu iz leta 1973.

2. V času od leta 1966, ko je bil izvršen popis, je nastalo več napak in so se ob popisu v letu 1973 te napake odpravile in to navzgor ali navzdol glede na dosedanjo vrednost.

Navedena elementa predstavljata razliko povišanja stanarin od 25 % do dejanskega povišanja za posamezno stanovanje. Povprečno

povišanje stanarine stanovanjskega fonda znaša 45,73 %, največja stanarina v občini Domžale je 405,00 din najmanjša 13,80 din, povprečna stanarina pa znaša 172,40 din.

Tržni inšpektor je na podlagi vsega navedenega ugotovil, da je odlok o oblikovanju stanarin v letu 1975 v občini Domžale dosledno spoštovan in da ni odstopanj od določil odloka, ki ga je sprejela delegatska skupščina.

Nekatere naše bralce moramo opozoriti na to, da je davčna uprava predčasno objavila, da bo izvršen nov popis stanovanj, vendar se ta popis nanaša na obdavčitev stavb in bivalnih prostorov, ne pa stanovanj v družbeni lasti. Zaradi tega moramo pri tem razlikovati stanarino v najemnih stanovanjih od davka od stavb, ki ga plačujejo imetniki odnosno nosilci lastninske pravice.

POSVETOVANJE TRŽNIH INŠPEKTORJEV V IZOLI

V dneh 15. in 16. 5. 1975 so se zbrali v Izoli tržni inšpektorji iz vse Slovenije na posvetovanju, katerega glavna tema je bila zaščita in obveščanje potrošnika. Na posvetovanju so v razpravi sodelovali: Korošec Štefan – predsednik Republiškega komiteja za tržišče in cene; Golob Ludvik – član Izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS; Verbič Andrej – predsednik gospodarske zbornice SRS; Aleksander Škraban – namestnik predsedstva Rep. komiteja za tržišče in cene; Boža Gorišek – direktor Zavoda za cene SRS; Bojan Škrk – namestnik Rep. javnega tožilca in drugi.

Vsi govorniki oz. diskutanti so odločno podprli napore tržne inšpekcije in hkrati zahtevali učinkovitejšo zaščito potrošnika v današnjih pogojih blagovnega prometa. Tov. Golob je poleg ocene dela inšpekcijskih služb med drugim tudi poudaril, da naša samoupravna socialistična družba pričakuje, da bo tržna inšpekcija upravičila zastavljene naloge v cilju zaščite potrošnika – delavca.

Tržna inšpekcija SOB Domžale je v letu 1974 opravila skupno 512 kontrolnih pregledov, vložila 47 predlogov za uvedbo postopka o prekršku pri sodniku za prekrške, vložila 2 ovadbi gospodarskega prestopka, za odpravo pomanjkljivosti izdala 10 odločb, izrekla 43 mandatnih kazni v znesku 2.890 din, iz prometa izločila 174 kg živil v skupni vrednosti 3.316,95 din, tehnične predmete v vrednosti 4.400 din, začasno zasedla 28 kub. metrov lesa in dva tovornjaka.

Z gospodarsko zbornico SR Slovenije je bila organizirana akcija kategorizacije oz. poslovanja gostinskih lokalov s težnjo, da gostinci izboljšajo videz in nivo nudenja gostinskih uslug. V preteklem letu je tržna inšpekcija ugotavljala, da so trgovine zlasti v popoldanskem in večernem času

nezadostno preskrbljene z osnovnimi živili in je bil zato podan predlog Skupščini, da sprejme ustrezni odlok o preskrbi z osnovnimi živili.

V letošnjem letu je tržna inšpekcija v skladu z zastavljenimi nalogami poostila kontrolo v trgovinah in gostinstvu in tako že v prvih 4 mesecih izrekla mandatne kazni v znesku 3.500 din (v letu 1974 skupaj 2.890 din).

Prekrški v trgovinah so v glavnem zaradi neoznačevanja cen, neoznačevanja kvalitetnega razreda pri sadju in zelenjavi, manjkajočih deklaracij, višjih cenah kot so dovoljene, pri Sodniku za prekrške pa sta vloženi 2 prijavi zaradi nepravilnih uteži.

Prekrški v gostinstvu v obravnavanem obdobju so zaradi neizobesjenih cenikov, nespoštovanja poslovnega časa, zaračunavanja cen nad dovoljenimi, pri Sodniku za prekrške pa je vložena prijava zaradi grobe kršitve cen.

V skladu z zastavljenimi nalogami in sprejetimi sklepi na posvetovanju v Izoli bo tržna inšpekcija še zaostila kontrolo v trgovinah in gostinstvu, v prvi vrsti pa nad artikli, ki so bistvenega pomena za potrošnika, točnost meril in merjenja, oblikovanja cen, skratka dosledno preganjala vse oblike nezakonitega poslovanja v blagovnem prometu in obrti.

Nivo uslug, splošna ponudba, kvaliteta živil in predmetov splošne rabe, poslovanje režima cen je vsekakor boljša, kakor v preteklem obdobju, vsekakor pa ne najboljše in bo zato prizadevanje tržne inšpekcije, da se stanje na območju občine Domžal izboljša v korist potrošnika oz. ciljev, ki jih samoupravna družba pri tem zasleduje. Veliko pa bi lahko pri tem sodelovali občani s tem, da bi tržno inšpekcijo obveščali o nepravilnostih, ki jih kot potrošniki zasledijo.

Tržni inšpektor
Aleksander Klinar

KAKO JE Z NOVIMI STANARINAMI?

V zadnjem času, predvsem pa po prejetju novega odloka o stanarinah, mnogi občani postavljajo vprašanja, na kakšni osnovi so izračunane nove stanarine. Zaradi tega, kar hočemo odgovoriti našim bralcem, smo se obrnili na tržnega inšpektorja pri skupščini občine Domžale, tovariša Aleksandra Klinarja in ga zaprosili, da nam posreduje odgovor na ta odprta vprašanja.

Tovariš Klinar je skupaj s predstavniki Biro 71 pregledal dosednji način plačevanja stanarin in nam v pojasnilo posredoval naslednje obrazložitve:

Biro 71 opravlja strokovna opravila za Samoupravno stanovanjsko skupnost Domžale in njene enote. V okviru teh strokovnih opravil opravlja Biro 71 oblikovanje cen stanarin na območju občine Domžale. Skupščina občine Domžale je z odlokom o oblikovanju stanarin v letu 1975 (Uradni vestnik občine Domžale št. 3/75) določila osnove za določitev stanarine in vrednosti stanovanj v letu 1975.

Na podlagi tabelarnega izra-

čuna stanarin je bilo ugotovljeno, da je le-ta narejen po naslednjih kriterijih:

1. Izračun stanarine predstavlja zmnožek števila točk, točkovanja iz leta 1973,

2. Vrednost točke znaša 9,20 din in to iz leta 1966.

3. Ugotovljena površina stanovanja iz leta 1973.

4. Vrednost ugotovljena iz elementov, ki so naštet v 1., 2. in 3. točki se poveča za 3,65 % in predstavlja nepovišano letno stanarino za leto 1974.

5. Tako pridobljena višina stanarine se za leto 1975 poveča za 25 %.

Pregledanih je bilo več izraču-

Razprava

V IZVRŠNEM SVETU PRI SKUPŠČINI OBČINE

Izvršni svet pri skupščini občine je na svoji 39. seji razpravljal o posameznih točkah dnevnega reda delegatske skupščine in zavzel tudi posamezna stališča do obravnavanih vprašanj. V današnjem sestavku objavljamo povzetek razprav, ki so potekale ob obravnavanju določene problematike posameznih področij in ki so bistvenega pomena tudi za delo v bodoče. Tako je izvršni svet razpravljal o:

DRUŽBENEM DOGOVORU O NAČELIH ZA IZVAJANJE KADROVSKE POLITIKE IN O IZVAJANJU DRUŽBENEGA DOGOVORA O KADROVSKI POLITIKI

V razpravi je prišlo do izraza to, da je vprašanje kadrovske politike v občini eno od bistvenih vprašanj, ki neposredno zadeva vse organizacije združenega dela in tudi samo upravo pri skupščini občine. To vprašanje je brez dvoma tesno povezano tudi z vprašanjem štipendiranja, ki je sicer urejeno s samoupravnim sporazumom o skupnem štipendiranju, vendar se politika ne odvija tako, kot bi bilo to potrebno. Vzrok za to lahko iščemo na eni strani v nenačrti kadrovske politike v temeljnih organizacijah v TOZD in tudi pri sprejemanju študentov po končanem šolanju na delovna mesta. Osnovno vprašanje pri tem je vprašanje pripravištva, ki ni urejeno in onemogoča zaposlovanje mladih ljudi na razpisana delovna mesta. Ko so člani izvršnega sveta razpravljali o vseh teh problemih, je prišla do izraza tudi miselnost glede zaposlovanja občanov iz naše občine v drugih krajih in vprašanje pomanjkanja strokovnih ljudi v sami občini.

Zaradi tega, ker je na novo ustanovljena kadrovska služba pri skupščini občine in ker je treba dopolniti družbeni dogovor o kadrovske politiki, je izvršni svet sprejel priporočila in sklepe, ki se nanašajo tako na samo štipendiranje, kot na samo kadrovsko politiko in družbeni dogovor. Ti sklepi izhajajo iz ugotovljenih dejstev, in nalogajo vsem vrsto nalog, med katerimi so najbolj značilne:

1. Na področju štipendijske politike so OZD dolžne dosledno izvajati v samoupravnem sporazumu sprejete naloge in poskrbeti za to, da bo ta politika načrtna.

2. Kadrovska služba pri skupščini občine naj organizira skupno s sindikatom obiske po delovnih organizacijah in se seznani z vsemi problemi, ki izvirajo iz kadrovske problematike.

3. Načrtno je potrebno proučiti vse možnosti, kako zaposliti kadre, ki imajo višjo in visoko izobrazbo in se sedaj zaposlujejo na območju izven naše občine.

4. Načrtno je potrebno urediti tudi način štipendiranja v samoupravnih interesnih skupnostih ter s tem zagotoviti potrebne kadre tudi na teh področjih.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST IN UPRAVLJANJE S SREDSTVI PRIDOBLENIMI IZ STANARIN

Predstavniki Biro 71 tovariši Čedomir Deletić je seznanil izvršni svet s problemi, ki nastajajo pri upravljanju z obstoječim stanovanjskim skladom in načel vrsto konkretnih problemov, s katerimi se srečuje pri svojem delu enota za upravljanje s stanovanjskim fondom. Gre za vrsto odprtih vprašanj, ki izvirajo predvsem iz nizkih stanarin in neurejenega stanja na področju delovanja hišnih svetov, kot samoupravnih organov v posameznih soseskah in blokkih. Iz podatkov je razvidno, da je trenutno v upravljanju 114 takšnih zgradb in da zbrana sredstva ne pokrivajo stvarnih stroškov, ker so stanarine še iz leta 1966. Zaradi tega se postavlja vprašanje vzdrževanja obstoječega stanovanjskega fonda. Kljub temu, da se bodo letos stanarine povečale, pa ni pričakovati tolikšnih sredstev, da bi lahko v celoti odpravili obstoječe stanje. Pri vzdrževanju obstoječega stanovanjskega fonda je bilo porabljenih največ sredstev za tiste stavbe, ki spadajo v prvo starostno dobo to je do 20 let starosti. Čeprav bi smatrali, da v tem obdobju ni potrebno toliko sredstev, pa vendar zaradi graditve objektov, ki niso bili zgrajeni po vseh normativih, le-ti zahtevajo znatna denarna sredstva. Zanimivo je to, da se kar 73,40 % sredstev za vzdrževanje porabi na območju samih Domžal. Največ sredstev se porabi za krovsko in pleskarska dela. Lahko ugotovimo, da je stanje precej negativno in da bo potrebno načrtneje za družbeno intervencijo reševati obstoječo problematiko in to ne samo s povečanjem stanarin, ampak predvsem s pravilnim upravljanjem obstoječega stanovanjskega fonda. Največja skrb v bodoče bo posvečena ustanavljanju in delovanju hišnih svetov, ker bomo le tako lahko zagotovili pravo družbeno kontrolo nad samim upravljanjem in istočasno tudi lahko odstranili probleme, ki se pojavljajo v posameznih stanovanjskih soseskah. Seveda pa bo pri tem potrebno poskrbeti tudi za materialno osnovo teh svetov in ne nazadnje tudi za kadre, ki bi naj delali v teh svetih. Čeprav imamo sedaj na podlagi zakona sprejeti odlok o hišnem redu, pa se stanovalci teh odlokov ne držijo in v velikih primerih tudi hišni sveti ne morejo delati, ker prihaja do prevelikih trenj med stanovalci v posameznih blokkih ali soseskah.

Veliko razprave je bilo v zvezi s solidarnostnimi stanovanji, ki so jih dobili posamezniki v soseski ob Kidričevi cesti. Samoupravna enota za solidarnostna stanovanja ugotavlja, da prihaja v teh stanovanjih do velike materialne škode in do uničevanja družbene last-

nine. Vzroke za to lahko iščemo v prvi vrsti v tem, ker so ta stanovanja silom prilike dobili ljudje, ki že tako kršijo družbene norme in ne znajo spoštovati družbeno lastnino. Ta ugotovitev je še toliko bolj boleča, ker smo s tem onemogočili tudi normalno življenje tistih prebivalcev v tej soseski, ki so dobili stanovanja iz drugih sredstev, ali so jih kupili sami, ali pa potom delovnih organizacij. Takšne stvari, ki se sedaj dogajajo v tej soseski, ne morejo več dolgo trajati in zaradi tega je bila imenovana posebna komisija, ki naj ugotovi dejansko stanje uničevanja družbene lastnine in na podlagi ugotovitev tudi ukrepa. Tako bo komisija na podlagi pregleda seznanila z dejanskim stanjem najprej same delovne organizacije, v katerih so posamezniki zaposleni, če pa to ne bo pomagalo, pa bodo vsi primeri posredovani v obravnavo sodniku za prekrške in če še to ne bo zadostovalo, bo prišlo do deložacije iz samih stanovanj.

Splošna ugotovitev in razlaga obstoječega stanja je v „kulturni vzgoji“ prebivalcev, ki so bili naseljeni v solidarnostna stanovanja. Dejstvo je, da je težko, ker ljudem nismo dali določene „stanovanjske kulture“, vendar pa ne moremo gledati, da se delajo iz malomarnosti ali celo naklepno milijonske škode v stanovanjih, za katera prispevajo denar delavci iz svojih lastnih sredstev. Še večji negativni pojav pa je pri tem, da prihaja zaradi razprtij med stanovalci tudi do

nemogočih odnosov med otroci, ki stanujejo v tej soseski. Tako stanje ni dopustno in zaradi tega se naj problem prenese tudi v delegatsko skupščino, da bodo tudi delegati zbora združenega dela seznanjeni z obstoječim stanjem in ukrepi, ki bodo temu sledili.

DRUŽBENI DOGOVOR O IDEJNEM IN DRUŽBENOEKONOMSKEM IZOBRAŽEVANJU

Člani izvršnega sveta so bili seznanjeni s predlogom družbenega dogovora o idejnem in družbenoekonomskem izobraževanju mladine v občini Domžale in predlogom programa tega izobraževanja. O tem dogovoru je že predhodno tekla razprava na aktivu gospodarstvenikov in na konferenci Občinske konference SZDL ter na nivoju republike. Tovariš Karel Kušar je obrazložil pomen združevanja sredstev za družbeno izobraževanje vseh delovnih ljudi in občanov, ki se pojavljajo v samoupravnih organizacijah in v delegatskih razmerjih. Gre za kompleksno izobraževanje vseh in za stalni vir financiranja družbenega izobraževanja ter za ustanovitev takšnega predavateljskega aktiva, ki bi lahko kril vse potebe na tem področju izobraževanja.

Izvršnemu svetu je bil posredovan predlog, da bi iz sredstev za izobraževanje, ki se namensko zbi-

(nadaljevanje na 16. strani)

VAŠE ZAUPANJE – NAŠA DOLŽNOST!
VAŠE ZADOVOLJSTVO – NAŠ USPEH!

TURISTIČNA AGENCIJA Poslovalnica Domžale

tel. št. 72-465

Spoštovani občani!

enem od naših aranžmajev v ISTRI ali DALMACIJI

VABIMO VAS na prijetne izlete in popotovanja v mesecu maju in juniju v BUDIMPEŠTO, SAN MARINO, BENETKE, DUNAJ, kneževino LIECHTENSTEIN, MONACO, itd.

VABIMO VAS na vse ostale izlete, tudi z NEDELJSKIM

VABIMO VAS, da si naročite in rezervirate avtobuse za posebne vožnje (moderne MERCEDESE, DEUTZE in druge)

VABIMO VAS, da pri nas naročite in nabavite rezervacije in vozovnice za vse letalske in železniške linije (domače in mednarodne)

VABIMO VAS, da se poslužite naših TAXIJEV (še malo, pa bodo stalno v Domžalah)

VABIMO VAS, spoštovani občani, da nas „zasujete“ z vprašanji in željami o vseh stvareh, ki obsegajo našo turistično dejavnost!

Vabi in pričakuje Vas
Vaša TURISTIČNA AGENCIJA VIATOR
Domžale, Kolodvorska ulica

(nadaljevanje s 15. strani)

rajo v višini 1,5% od bruto osebnih dohodkov v delovnih organizacijah združevali 7%. S temi sredstvi bi lahko pokrili vse potrebe na tem področju izobraževanja in zagotovili tudi stalnost, ki bi zajela vse delegate, člane samoupravnih organov v OZD in vodstva družbenopolitičnih organizacij ter izvršne odbore teh organizacij. V razpravi je bilo poudarjeno, da je to nujno potrebno urediti, izpolniti predloženi program še z izobraževanjem na področju SLO in družbene samozastite in ga kot predlog predložiti delegatski skupščini, da ga sprjme in da v javno razpravo.

GIBANJE GOSPODARSTVA V PRVIH TREH MESECIH 1975

Predstavniki strokovne službe je

seznanil izvršni svet o gibanju gospodarstva v prvih treh mesecih in opozoril na nekatere pojave, ki izstopajo iz okvirjev sprejete resolucije o gospodarskem razvoju v letu 1975. Tovariš Dušan Rebolj je opozoril na veliko stopnjo zaposlovanja – 2% nad predvideno rastjo v resoluciji in na povečanje uvoza, ki ravno tako ni v skladu s sprejetimi stališči. Kljub temu, da je družbeni proizvod dosegel 45% povečanja na pravnemistemu obdobju lanskega leta, pa je potrebno spraviti v okvirje celotno gospodarsko gibanje in ne ostati na doseženih rezultatih. Člani izvršnega sveta so bili mnenja, da je potrebno na seji delegatske skupščine kritično spregovoriti o investicijah, ki jih izvajajo ali predvidevajo posamezne delovne organizacije, povedati glede negativne zunanje-

trgovinske bilance in najti vzroke vedno večje nelikvidnosti, ki se kljub visoki akumulativnosti pojavlja na območju občin. Nujno je seznaniti vse delegate s temi problemi in zahtevati od njih, da o vseh teh problemih razpravljajo na samoupravnih organih in da realno ocenijo vse gospodarske pojave, ki se sedaj pojavljajo v gospodarstvu domžalske občine.

Med drugim je izvršni svet razpravljal še o naslednjih vprašanjih:

– o gibanju cen v letu 1975 in programu izvajanja te politike,

– o sprejetju zazidalnega načrta dopolnilne zazidave ožjega naselja Jarše,

– o spremembi odloka o poslovnem času gostinskih obratov,

– o odloku za začasno opravljanje gostinske dejavnosti izven gostinskih obratov,

– o odloku o čiščenju potokov in jarkov,

– o navodilih občanom za pridobitev gradbenega dovoljenja,

– o ostalih zadevah, ki zadevajo sredstva proračuna in za pokrivanje posameznih zadev na podlagi prošelj s strani nekaterih proslincev za dodatna sredstva.

Izvršni svet je svoje ugotovitve in priporočila posredoval predsedstvu delegatske skupščine in se zavzel za to, da se odprta vprašanja redno rešujejo in obveščajo o tem vsi, ki so zainteresirani za reševanje perečih vprašanj na področju gospodarske in družbene dejavnosti.

ar

KAKŠNI SO PRIBLIŽNI STROŠKI?

Kaj potrebujemo za novo hišo?

Glede na to, da občani čestokrat zaman iščejo vsa mogoča potrdila za graditev individualnih hiš in da niso v popolnosti seznanjeni kaj vse morajo imeti, da lahko dobijo dovoljenje za graditev, je strokovna služba pri BIRO 71 pripravila celotno dokumentacijo, ki jo mora imeti graditelj stanovanjske hiše. Poleg tega je v tem sestavku tudi obrazložen postopek in navedene so cene za posamezne storitve in vrednotene s časom. Prepričani smo, da bo v bodoče tako lažje reševati ta pereča odprta vprašanja in s tem pridobiti tudi na času, predvsem pa ne bo potrebnih toliko poti, ki so sedaj bile potrebne zaradi nejasnosti, kako priti do te dokumentacije. Zaradi tega v celoti objavljamo:

NAVODILO OBČANOM ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENJA

1. Lokacijska dokumentacija

Vloge za LD sprejema BIRO 71 Ljubljanska 110 a vsako sredo od 8. do 12. in 14. - 16 ure.

Potrebni dokumenti:

– Mapa kopija v merilu 1 : 1000 ali 1 : 2880 – izdela Geodetska uprava pri SOB Domžale,
– Osnovni podatki (pripravi investitor) o namenu gradnje (stanov, hiša dim. 10,00 x 13,00, kleti, pritličje, vhod, garaža itd.).

Na osnovi veljavne urbanistično tehnične dokumentacije in prinešenih dokumentov dobi občan ustmeno oz. pismeno informacijo o možnosti gradnje na predlaganem zemljišču. V kolikor je predlagana gradnja v skladu z veljavno urbanistično tehnično dokumentacijo, BIRO izdela po predhodni pridobitvi potrebnih soglasij komunalnih organizacij pozitivno LD. Če leži zemljišče izven površin namenjenih za graditev predlaganega objekta, dobi občan negativno ustmeno ali pismeno informacijo.

O odločitvi BIRO-ja ima občan možnost pritožbe na urbanistično komisijo pri Izvršnem svetu SOB Domžale oz. republiški urbanistični inšpektorat.

– Soglasje požarne varnosti 4 izvode – (izda SOB Domžale, oddelek za notranje zadeve).

– Za območje Mengša soglasje Hidrometala Mengeš (vodovod kanalizacija) 4 izvode.

– Za območje Preserje, Nožice, Radomlje ... soglasje Vodovodne skupnosti Prešerje – 4 izvode.

– Za območje Domžal soglasje Komunalnega podjetja Domžale. Ta soglasja so potrebna za stanovanjski objekt. Pri objektih različnih drugih namembnosti (delavnice, večji družbeni objekti), je dodatno potrebno včasih tudi do 20 soglasij organizacij, ki so pristojne za posamezne komunalne zadeve.

Na podlagi naštetega občan ali organizacija dobi investicijsko tehnično dokumentacijo oz. načrt.

Občan oz. delovna organizacija vloži v sprejemni pisarni pri SOB Domžale (vložišče) dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, in sicer:

– vlogo za izdajo (izpolni v vložišču)

– vlogo za izdajo sanitarnega soglasja (izpolni v vložišču);

– 4 izvode načrta, ki vsebuje vse zgoraj naštet, potrjenega s strani projektantske organizacije;

– potrdilo o plačilu prispevka za prekvalifikacijo zemljišča (položnico izda oddelek za gradbene in komunalne zadeve SOB Domžale);

– plačilo taks;

– pri večjih investicijah potrdilo o finančnem kritju.

2. Lokacijska odločba

Oddelek za gradbene in komunalne zadeve pri SOB Domžale je

pristojen za izdajo lokacijske odločbe. Vloge sprejema vložišče oz. sprejemna pisarna (uradni dnevi).

Potrebni dokumenti: – vloga za izdajo (dobite v vložišču); – 2 izvoda lokacijske dokumentacije (pozitivno rešene); – potrdilo o lastništvu oz. zemljiško knjižni izpisek (izda zemljiščna knjiga).

3. Gradbeno dovoljenje

Za izdajo gradbenega dovoljenja je pristojen oddelek za gradbene in komunalne zadeve pri SOB Domžale. Vloge sprejema vložišče oz. sprejemna pisarna.

Potrebni so naslednji dokumenti:

– 4 izvodi investicijsko-tehnične dokumentacije oz. načrta, ki ga izdela za to registrirana projektantska organizacija (v Domžalah BIRO 71).

Pri nakupu oz. naročilu načrta je potrebno priložiti:

– naročilo (izpolnite v Biro-ju);

– lokacijsko dokumentacijo – 4 izvode;

– lokacijsko odločbo – 4 izvode;

– elektroenergetsko soglasje (izda Elektro Ljubljana – okolica RTP Podrečje pri Domžalah) – 4 izvode;

– potrdilo o plačilu elektroenergetskega soglasja (izda Elektro Ljubljana – okolica – RTP Podrečje) – 4 izvode;

– PTT soglasje – 4 izvode (izda PTT Ljubljana, Cigaletova ul.).

4. Zakoličba objekta

Na podlagi pridobljenega gradbenega dovoljenja mora stranka oz. investitor zahtevati uradno zakoličenje objekta, ki jo za SOB Domžale izključno in po pooblastilu opravi Geodetska služba pri SOB Domžale.

Naročilo sprejema Geodetska uprava pri SOB Domžale.

Potrebni dokumenti:

Naročilo (izpolniti pri vložitvi) 1 izvod investicijsko-tehnične dokumentacije – načrta.

Opisani postopek traja najmanj 6 mesecev do 1 leta. Stroški, ki so vezani na pridobitev gradbenega dovoljenja (mišljeno stanovanjski objekt – tipski načrt) znašajo najmanj 5.000,00 do 6.000,00 N din.

INFORMACIJA O MINIMALNI CENI LD ZA STANOVANJSKO HIŠO

1. Sprejem naročila 15 min. 31,00

2. Izdelava geodetskega načrta z višinsko predstavo za LD; ki ga izdela Geodetska uprava SOB Domžale. Cena je odvisna od obsega izmere in časa izdelave. Obračunava se po veljavni tarifi, ki jo predhodno določi oz. sprejme izvršni svet SOB Domžale. Orientacijska povprečna cena geodetskega načrta za LD (stanov. hiša) je 700,00

3. Sanitarno soglasje SOB

4. Elektro soglasje Lj. okolica

5. PTT soglasje, 25,00 – 50,00 35,00

6. Komunalno soglasje (vodovod, kanal.) 50,00 – 60,00 55,00

7. Požarno soglasje 10,00

8. Zbiranje naštetih soglasij 45 min. 93,00

9. Ogled 1 ura 124,00

10. Izdelava 3 ure 362,00

11. Materialni stroški

– tipkanje 1 ura 85,00

– tiskovine za soglasja, mapa, papir, pošta 35,00

– kopiranje 55,00

12. Kilometrina po dejansko prevoženih kilometrih a 1,50 din

SKUPAJ minimalni stroški LD za stan. hišo +

dejansko prevoženi km

1.585,00

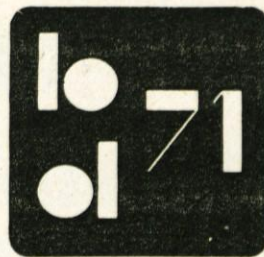
Prikazana je konstrukcija cene za najenostavnejši primer. V kolikor se izdeluje LD za objekte, ki so zahtevnejši (delavnice, cisterne, večji kompleksi zazidave, industrijski objekti, objekti družbenega standarda), je seveda cena bistveno večja. Formira se na isti način, zberejo se stroški zunanjih (geodetski posnetek, soglasja) in doda stroške naših storitev po dejansko opravljenih urah.

(nadaljevanje na 17. strani)

TRENUTNE CENE SOGLASIJ K LOKACIJSKI DOKUMENTACIJI

		Cene
1. Sanitarno soglasje, SOB		
2. Elektro soglasje, Ljubljana		25,00 – 50,00 din
3. PTT soglasje, Ljubljana		
4. Komunalno soglasje Domžale		
Hidrometal		60,00 din
Vodovodna sk. Preserje		50,00 din
5. Požarno soglasje, SOB	K 10,00 din	
6. Odd. Nz, SOB	K 10,00 din	
7. Odd. LO, SOB	K 10,00 din	
8. KZS, SOB	K 10,00 din	150,00 din
9. Prometna varnost, SOB	K 10,00 din	
10. Referat za kmet. in gozd.	K 10,00 din	
11. Republ. san. soglasje	K 10,00 din	po računu
12. RSNZ Ljubljana	K 10,00 din	po računu
13. Zavod za vodn. gospodarstvo		po računu
14. Obm. vodna sk. Ljublj. Sava		po računu
15. Zavod za spomeniško var. Kranj		po računu
16. Železniško gospodarstvo Lj.		po računu
17. Republiška skupnost za ceste Lj.		po računu

Ing. Branko Rebek, l.r.

BIRO 71 — Domžale
Ljubljanska cesta 110 a

Priporočamo svoje storitve

ki si danes izbirajo poklic, v mladosti niso imele mnogo možnosti za šolanje in strokovno izobraževanje. Tega niso same krive. Nima pa prav, da mnogokrat svoje hčere vzgajajo podobno kot so nje

in le 1 dekle želi izužitve za poklic finomehanik. Tako se torej tudi letos dekleta odločajo le za „ženske“ poklice. In prav za te poklice zaradi prevelikega zanimanja kmalu zmanjka mest tako, da dekleta nimajo večjih možnosti izučevanja.

V času odločanja imajo fantje na izbiri mnogo poklicev in razumljivo je, da med njimi izberejo tiste, ki so telesno lažji, torej si izberejo ravno tiste poklice, ki bi prišli v poštev tudi za dekleta.

Kaj torej preostane dekletom, ki bodo zavrnjena na raznih srednjih šolah, ali ne bodo dobile ustreznega učnega mesta? Vsa ta dekleta naj se takoj zglasijo na zavodu za zaposlovanje, kjer jim bo poklicni svetovalec povedal, kje bodo še možnosti vpisa na srednje šole, ali kje bo še katero prosto učno mesto. Dekletom, ki bodo želele v zaposlitev, pa bo svetovalec zaposlitve pomagal pri vključitvi na delovno mesto.

In rezultat tega bo, da bo marsi-

Zakaj dekleta težje dosežejo izbrani poklic kot fantje?

V poklicnem usmerjanju žensk in še posebej deklet se vedno znova srečujemo s pomisleki, kot so: Ali je ženska primerna za ta in ta poklic? Ali je tako delo v „naravi“ ženske? Ali ni zanjo pretežno, preodgovorno? Kaj bodo rekli ljudje, če bo to delo opravljala ženska? Itd.

Ženske in dekleta se prav gotovo zanimajo za probleme svoje bodočnosti, zato si oglejmo nekaj specifičnosti, ki so navzoče pri vključevanju v poklic in življenje le-teh.

Med mladino, ki se po koncu šolskega leta prijavi na Zavodu za zaposlovanje, je običajno veliko deklet. Dekleta težje dobijo ustrežno zeleno učno mesto, precej pa je tudi takih, ki so zavrnjene ob spremenu na raznih srednjih šolah.

To nas čudi, če vemo, da so dekleta enako sposobne kot fantje ter jih v nekaterih ozirih, ki so važni pri izbiri poklica, celo prekašajo. V obdobju izbire poklica so dekleta vsaj v poprečju zrelejša, ter bolj premišljena kot fantje. Pa tudi prizadenejša so. V šoli dosežajo ob enakih sposobnostih v poprečju boljše uspehe od svojih vrstnikov. Veliko večji odstotek deklet uspešno konča osmi razred osnovne šole, kar je še posebno važno, saj je uspešno dovršena osnovna šola pogoj za vključitev v uk ali šolanje. Že glede na to bi morala imeti dekleta boljše možnosti vključitve v šolo ali v uk, kot pa fantje.

Iz prakse nam je znano, da dekleta težje dosežejo izbrani poklic. Le kje je vzrok temu? Je vzrok morda v tem, da so ženske manj sposobne kot moški? Seveda ne umsko, temveč telesno? Ali ni morda v tem vzrok, da je med mesti za učenje poklica vedno več mest za fante, kot za dekleta? „Zakaj pa nihče v naših delovnih organizacijah — bi lahko vprašali v

odgovor — nima nič proti, če ženska opravlja te žja dela kot moški, kot se pogosto dogaja? “ Telesna zahtevnost poklicev je najbrž eden od vzrokov, nikakor pa ne glavni vzrok za to, da dekleta težje dosežejo izbrani poklic kot fantje!

Kakšne so možnosti šolanja za dekleta? Vsako leto je ob vpisu na razne srednje šole zavrnjenih mnogo deklet, ker se vse preveč zanimajo za razne zdravstvene, administrativne, vzgojiteljske in podobne šole, kjer so možnosti vključitve manjše. Iz poklicnih namer deklet iz našega področja vidimo, da se tudi letos dekleta v glavnem odločajo za te šole. Tako se od 137 deklet, ki žele na razne srednje šole, 16 deklet odloča na vzgojiteljsko šolo, ki pa bo letos sprejela le 60 vseh deklet. V štiri-letno zdravstveno šolo, smer medicinske sestre ambulantno-bolnišnične smeri želi 13 deklet, šola pa bo za to smer sprejela le 30 deklet. 17 deklet iz osnovnih šol naše občine želi v upravno administrativno šolo. Ta bo letos sprejela vsega skupaj 64 učenk. V srednje tehnične šole, strojne, elektro in gradbene smeri pa želi le po 1 dekle. Iz omenjenih podatkov je vsakemu jasno, da so želje deklet večje, kot so realne možnosti vključitve. Tako se vsako leto zgodi, da je precej deklet na teh šolah zavrnjenih. Zakaj? Morda zato, ker naša družba teh poklicev ne potrebuje? To prav gotovo ne bo držalo. Pravi in glavni vzrok tega pojava je v prekomernem in enostranskem zanimanju deklet za te šole. Dekleta se vse premalo zavedajo, da obstaja še cela vrsta drugih šol, v katerih bi lahko prav tako dobro ali pa še bolje izkoristile svoje sposobnosti.

Vzroke za to najdemo v največji meri v preteklosti. Matere deklet,

vzgajale njihove matere, ter jim vedo pri izbiri poklica navesti samo nekaj „ženskih“ poklicev, namesto da bi jih seznanile z raznovrstnimi področji delovanja, ki so dekletu danes na izbiri. Tudi to, da se dekleta še danes zanimajo pretežno le za ozek krog takoiimenovanih „ženskih“ poklicev, je eden od vzrokov, zakaj uveljavljanje žensk v družbi ne poteka hitreje, kot bi sicer lahko.

Kako pa je z izužitvijo poklicev v „vajenski“ oziroma v poklicni šoli? Tudi tu so možnosti vključevanja deklet manjše. Temeljne organizacije združenega dela prijavi zavodu za zaposlovanje vsako pomlad učna mesta za učence, ki jih nameravajo izučiti. Učnih mest je precej, toda več za fante, kot za dekleta. In tako se dogaja, da učnih mest za fante ne moremo izpolniti, za dekleta pa jih primanjkuje. Nekateri poklice, ki so še vedno le moški poklici, bi se dekleta lahko izučevala. „Kaj pa mislite!“ pravijo podjetja. Ali naj žensko izučimo za orodjarja, radiomehanika, elektromehanika!? Zakaj pa ne? Mnogo teh poklicev zahteva veliko natančnost, potrpežljivost in drobno ročno spretnost, v teh sposobnostih pa ženske ne le dosežajo, temveč prekašajo moške.

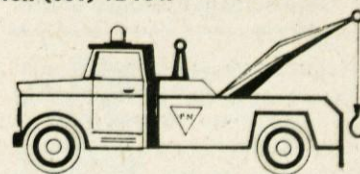
Tako delovne organizacije vztrajajo pri „moških“ in „ženskih“ poklicih. Toda, ali so res kriva samo podjetja? Niso, kriva so tudi dekleta, ki se premalo zanimajo za poklice, kjer se odpirajo nove možnosti vključitve. Poklici radiomehanik, finomehanik, ipd., so primerna za dekleta, toda malokatero dekle razmišlja o tovrstnih poklicih. Zanimajo se le za poklice prodajalka, frizerka, šivilja, ipd. Iz poklicnih namer 46 deklet, ki želijo v uk, jih največ želi izučitve v teh poklicih. Kar 15 deklet želi v uk za prodajalko, 7 za šiviljo, itd.,

katero dekle, ki je sanjalo o „ženskih“ poklicih in ni hotelo nič slišati o strojih in tehniki, vendarle delalo v delovni organizaciji, samo ne kot tehnik, inženir, ne kot izučena kvalificirana delavka, temveč kot nekvalificirana delavka na delovnem mestu ozkega profila.

Pri nas je veliko žensk zaposlenih, toda te ženske so v veliki večini nekvalificirane delavke. Vsem tistim ženskam, ki se želijo zaposliti v industriji je njim samim dana izbira, ali želijo postati visoko usposobljene strokovne delavke, ali pa kljub ustreznim umskim sposobnostim nekvalificirane delavke pri stroju.

Res je, da še danes srečamo mnogo predsodkov proti ženskam v poklicih, kot so radiomehanik, mizar, strugar, ipd. Toda če bi se dekleta bolj zanimala za take poklice in pokazale uspehe pri takem delu, bi polagoma izginil predsodek, da se ženske ne obnesejo v takih poklicih, podobno kot je že davno pokopan predsodek, da ženska ne more biti zdravnica, inženir, sodnica... Klelia Gabrič

V primeru okvare na cesti se lahko poslužite »VLEČNE SLUŽBE«, ki jo opravlja Pavel Novak, Preserje, Tovarniška 27, Radomlje, telefon (061) 72-784.

Na osnovi MNENJA sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, številka 421-1/72, z dne 26. 11. 1974 je glasilo SZDL Domžale OBČINSKI POROČEVALEC oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

VELIKA PRIDOBITEV ZA DOBENO

Po dolgem pričakovanju se je uresničila želja vaščanov Dobena, da so dobili renovirano cesto in to cesto, ki je podobna novi, je razširjena, na potrebnih mestih minirana, napravljeno je pravilno odvodnavanje in posuta s skoraj petsto kubičnimi metri peska. Ko se je pričelo razpravljanje o renoviranju ceste, so bili vaščani večji del prepričani, da se bo delo zavleklo v nedogled. Nemalo pa so bili presenečeni vaščani, ker so bila dela opravljena v dvajsetih dneh. Izvajalci del so bili vsi strokovno usposobljeni, da je bilo delo izvršeno kvalitetno, tako s strani Komunalnega podjetja Domžale, kot strojnika domačina tov. Franca Grmeka.

Nič več ne bo negodovanj na račun slabe ceste s strani komunalnih podjetij in varnostnih služb, kakor so reševalna in gasilska zdravstvena in veterinarska. Imenovani se bodo radi odzvali klicu na „pomoč“. Pa tudi za vaščane bo velika pridobitev, posebno sedaj, ko imajo vsa vozila na mehka kolesa, ki ne uničujejo v taki meri cestišča.

Za vsa ta dela, ki so bila izvršena v popolno zadovoljstvo vseh prebivalcev in turistov, gre predvsem zahvala občini Domžale odnosno njeni ustrezajoči službi, kakor tudi Krajevni skupnosti Mengeš za tako intenzivno delo. To delo, za katerega lahko rečemo, da je res veliko, vaščani sprejemajo kot darilo za trideset letnico osvoboditve.

Zadovoljstvo je bilo potrjeno z majhno slavnostjo ob otvoritvi te ceste. Za otvoritev ceste, rezanje trobojnice, je bil pravilno izbran najstarejši vaščan Dobena tov. Sornov ata – Ivan. Bil je izredno počaščen. Vaščani si želijo, da bi doživeli še kaj podobnega.

Za nadaljnjo oskrbovanje in manjša dela, pa bodo morali skrbeti vaščani sami ob pomoči lastnikov bodočih počitniških hišic.

Mnogo sreče na novi cesti vsem uporabnikom.

Ivan Dobovšek

IZ LOKE PRI MENGŠU

Loka je majhna idilična vasica in spada pod Krajevno skupnost Mengeš. Leži med Mengšem in Trzinom, pod hribom Dobeno, ki je prijetna turistična točka tako v poletnem, kot tudi v zimskem času. Vaščani Loke so pretežno delavci in mali kmetje, vendar ne moremo reči, da nimajo naprednih idej, misli in dejanj. Iz majhne vasičice želijo narediti dostopen in urejen kraj.

Najprej moramo pohvaliti mladince, ki so letos v organizirani akciji „očistimo domači kraj“ očistili potok Pšato in celotno okolico. Razveseljivo bi bilo tudi to, če bi se prebivalci povezali s Komunalnim podjetjem, da bi redno odvažalo smeti. Ravno tako bi bilo potrebno opozoriti turiste, ki se zadržujejo pod Dobenom, da ne bi puščali ob cesti raznih odpadkov, ker s tem uničujejo naravno okolje. V ta namen bo potrebno

pripraviti tudi opozorilne napise in potrebne znake.

Že pred tremi leti so začeli misliti na asfaltno cesto in jo tudi delno asfaltirali. Pobudo je podprla tudi Krajevna skupnost Mengeš, pomagala pa je tudi občina Domžale. S samoprispevkom so veliko naredili, vendar pa svoje želje, da bi asfaltirali tudi Na ulicah in Na gmajni niso mogli uresničiti, ker je zmanjkalo finančnih sredstev. Toda vaščani nočejo ostati pri starem in biti zadovoljni z obstoječim. Zaradi tega so ponovno začeli zbirati finančna sredstva Na ulicah in Na gmajni po posebnem pravilniku, ki so ga predhodno osvojili. Sedemdeset procentov jih je že podpisalo družbeni dogovor za obročno odplačevanje denarnih sredstev in to je dovolj veliko jamstvo, da bodo čimprej realizirali svojo zamisel. Za ostalih 30 % občanov v Loki pa bodo morali sklicati referendum, ki bo 6. julija 1975.

Prepričani so, da bo referendum uspel.

Občani, prispevajmo, držimo skupaj tako, kot vedno, da bo naša vas vabliva in prijetna!

M.T.

IZ MORAVČ

Moravški gasilci so v nedeljo, 15. junija, praznovali že 75. obletnico obstoja in dela svojega društva. Obenem pa so odprli lep in prostoren nov gasilski dom. Ob tem dvojnem delavnem uspehu je prav, da spregovorimo nekaj besed o razvoju gasilstva v Moravški dolini. Tako vedo starejši Moravčani povedati, da so bili v Moravčah neke vrste požarni bramborci že pred 150 leti. Pravi gasilci pa so postali z ustanovitvijo prostovoljnega gasilskega društva v Moravčah pred 75. leti. Med glavne iniciatorje prištevajo nekdanjega moravškega šolskega upravitelja in vsestranskega družbenega delavca Tomana in Lovrača ter Cerarja (Kavka). Z nabavo prve ročne brizgalne, prvih gasilskih uniform se je začelo delo gasilcev v Moravčah. Kmalu so si postavili prvi gasilski dom. Število gasilcev pa se je iz leta v leto večalo. Vse se je kar lepo razvijalo do II. svetovne vojne. Prva svetovna vojna je sicer pobrala nekaj tovarišev iz njihovih vrst. Druga svetovna vojna pa je popolnoma zavrnila delo tudi gasilskega društva, saj je znano, da so se Moravčani skoraj v celoti odzvali pozivu NOB in so postali prvoborci NOV in jih je tudi zato veliko padlo. Po II. svetovni vojni pa je tudi v gasilski organizaciji v Moravčah znova oživelo delo. V 30. letih so prav Moravški gasilci dejansko

Loka pri Mengšu v zadnjem času spreminja svoje okolje. Na sliki vidimo spomenik tistim, ki so darovali svoje življenje za našo svobodo

pokazali, kaj zmore sloga in skupna prizadevnost. Od nove velike motorne brizgalne, do nabave gasilskega kombija in do otvoritve novega gasilskega doma je bila dolga in težavna pot. Treba je bilo mnogo požrtvovalnosti, prostovoljnih delavnih ur in vztrajnosti in samoodrekanja ter lastne iniciative, da jim je to uspelo. Danes so Moravčani lahko ponosni na vse delovne uspehe. Zato so se zbrali že na predvečer tega praznika na veliko sektorsko vajo, ki je odlično uspela. Na sam praznik pa so se v Moravčah zbrali ne samo domačini, temveč ljudje iz vseh okoliških vasi. V sprevodu je sodelovalo lepo število uniformiranih gasilcev s svojimi prapori in narodne noše peš in na konjih. Posebnost ta dan pa je bila novoustanovljena moravska godba, ki jo je vodil Mirko

Capuder. Čeprav je bil to njih prvi javni nastop, so jo kar pogumno rezali v lepih modrih uniformah. Slovesnost je pozdravil predsednik občinske skupščine Domžale tov. Jernej Lenič, predsednik KS Moravče in predsednik Občinske gasilske zveze Domžale tov. Rihtar Sandi. Moravški pevski zbor pod vodstvom Mirka Capudra, pa je zapel več narodnih in umetnih pesmi. Ob tej priliki je predsednik Obč. G. Z. Domžale razdelil zaslužnim in dolgoletnim članom lepa odlikovanja in priznanja ter se zahvalil za njihovo požrtvovalno delo. Nato je predsednik Obč. skup. Domžale tov. Lenič odprl nov gasilski dom z željo, da bi vredno služil svojemu namenu. Moravškim gasilcem želimo še veliko delavnih uspehov!

Nace Vodnik

RAZPIS

DELAVSKA UNIVERZA DOMŽALE OBVEŠČA VSE OBČANE IN ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA, DA VPISUJE V:

- začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj
- tečaj skladiščnega poslovanja
- tečaje in seminarje iz varstva pri delu za OZD
- začetni in nadaljevalni tečaj nemškega in angleškega jezika (ob zadostnem številu vpisanih lahko tudi iz drugih jezikov)
- pripravljalne tečaje za vpis v višje in visoke šole iz matematike, fizike in kemije
- osnovno šolo za odrasle in sicer sedmi in osmi razred
- šole za starše in šole za življenje
- tečaj za pripravljanje hrane (kuharski tečaj)
- tečaj za voznike viličarjev
- tečaj za upravljavce „S“ naprav
- tečaj za pridobitev osnovnega znanja o higieni živil
- seminarje in druge oblike izobraževanja za družbenopolitično in samoupravno udejstvovanje
- v 1. letnik dvestoletne Administrativne šole
- v 3. letnik Upravno-Administrativne šole
- v 1. letnik Tehniške tekstilne srednje šole
- v 1. letnik Ekonomske fakultete – poslovni študij
- poleg tega lahko v okviru naših možnosti organiziramo tečaje za pridobitev strokovnih znanj za delo na posameznih delovnih mestih v posameznih TOZD po posebnih programih (tudi po naročilu OZD)
- tečaje in seminarje, namenjene izobraževanju pripadnikov enot in štabov civilne zaštite ter pouk prebivalcev iz obrambe in zaštite.

Vpisovanje je vsak dan, razen sobote, od 7. do 14. ure na Delavski univerzi v Domžalah, Kolodvorska 6, lahko tudi po telefonu 72-082.

KULTURNI POROČEVALEC

Velik uspeh domžalskih harmonikarjev

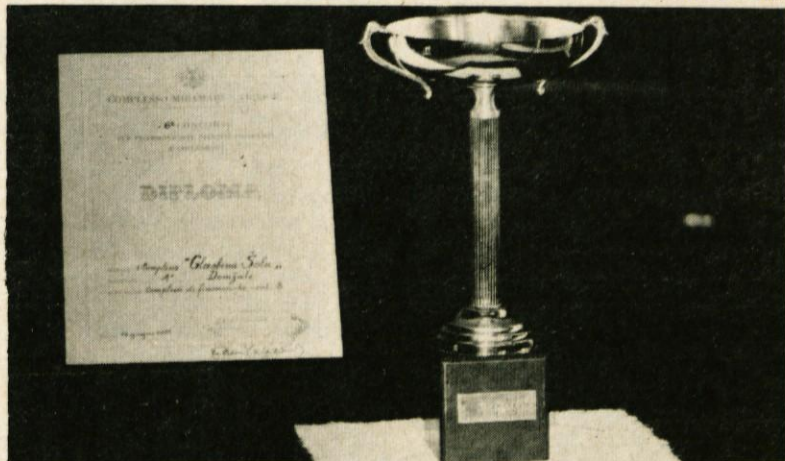
Nekaj let že uspešno nastopa harmonikarski orkester domžalske glasbene šole na reviji harmonikarskih orkestrrov v Velenju. Tudi letos, na IV. srečanju je bil med najboljšimi. O lanskem uspehu v Puli smo tudi že pisali. Lani je na prireditvi v Velenju prvič nastopil tudi številni harmonikarski orkester iz Trsta. In letos so prav Tržičani povabili naš orkester na gostovanje v Trst. Vsekakor lepo priznanje za mlade izvajalce, ki so v Trstu prvič nastopili na tekmovanju, kajti doslej so nastopali le na srečanjih.

Na 6. tekmovanju harmonikarjev, pianistov, organistov in

kitaristov, ki je bilo 13. in 14. junija v organizaciji „Compleso Miramare Trst“ so naši harmonikarji pod vodstvom dirigenta tov. Majde Golob za skladbi Tomaža Habeta: Kralj Matjaž in Vidošiča: Pesem mladosti zasedli skupaj z OKUD Istra iz Pule 1. mesto. Dopoldne dne 14. junija so najprej nastopili pred komisijo sestavljeno iz najbolj poznanih italijanskih glasbenikov strokovnjakov, popoldan pa pred polno dvorano hvaležnih poslušalcev in ljubiteljev glasbe. Harmonikarski orkester je prejel ličen pokal in priznanje, dirigent tov. Golobova pa častno diplomu in plaketo.

Lahko bi zapisali za mlade izvajalce: veni, vidi, vici – prišel, vide, zmagal, kar bo vsekakor nova vzpodbuda pri nadaljnjem delu orkestra in tudi vzpodbuda skladatelju Tomažu Habetu, da bo za harmonikarski orkester napisal še več skladb.

Ravnikar Tone

Harmonikarski orkester Glasbene šole Domžale, ki ga vodi tovarišica Majda Golobova, je dosegel v Velenju 1. mesto in nato uspešno nastopil tudi na mednarodnem srečanju v Trstu, kjer mu je žirija ravno tako priznala za svoje izvajanje najboljšo uvrstitev

Nastop treh zborovskih ansamblov

V četrtek, 12. junija, so imeli trije, po sestavi zelo različni zborovski ansambli, koncert v avli Osnovne šole Šlandrove brigade. Najprej je nastopil Oktet bratov Pirnat, za njimi Dekliški zbor ZKPO Domžale, na koncu pa Mešani zbor Domžale.

Oktet bratov Pirnat poznamo iz njihovih številnih nastopov na koncertih in v radiu. Odlikuje jih resno muziciranje, ubranost glasov, zanesljiva intonacija, pestra, na tem nastopu precej zadržana dinamika. Vodil jih je njihov umetniški vodja Tone Juvan.

Podpisani sem poznal Dekliški zbor ZKPO Domžale doslej le po pripovedovanju, tokrat pa po poslušanju. Že sam pogled na skupino 20 mladih, za glasbeno-kulturno delo vnetih deklet, je razve-

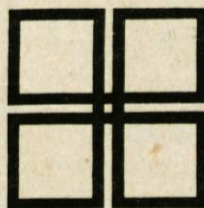
seljiv. Koliko deklet je, ki jim smisel za požrtvovalnost manjka in se raje udejstvujejo druge, kjer se z manjšim trudom lažje uveljavljajo! Zbor je glasovno zelo zlit, soprani ne izstopajo vsiljivo, kot se to pri ženskih zboreh rado dogaja, ampak se smiselno prilagajajo ostalim glasovom. Alti so izdatni in tvorijo zanesljivo podlago višjim glasovom. Če predpostavljamo, da je povprečna starost teh deklet nekako 16 do 17 let, ko glasovi še niso polno razviti, potem moramo šteti v zaslugo dirigentu Naraločniku, da je izbral za ta ansambel primeren spored in je tudi dinamiko temu obzirno prilagodil. Dinamično forsiranje glasov se pri podobnem ansamblu kaj rado izrodi v neprijetno kričanje.

Kot zadnji je nastopil Mešani

pevski zbor Domžale, tudi pod vodstvom zborovodje Jožeta Naraločnika. Zbor šteje 26 glasov. To so že dorasli, glasovno dozoreli ljudje, pri katerih si zborovodja lahko dovoli več svobode v dinamiki. To svobodo je dirigent tudi smiselno izkoristil. V zboru so tudi šolani solistični glasovi; omenim posebno bariton Toneta Juvana in bas Roka Lapa. V sporedu je bilo več za izvedbo zahtevnejših pesmi.

Zelo posrečena je pridobitev, da se tako izrazim, zborovodje Jožeta Naraločnika za dirigenta Dekliškega in Mešanega zbora Domžale. Opazili smo njegov čut za zborovski izraz, ki marsikateremu zborovskemu dirigentu manjka; ta čut se kaže zlasti v smiselni dinamiki, v pravilni izgovorjavi, naglašanju in vezanju besedila, posebno pa v fraziranju, ki obstoji v tem, da dobi glasbena misel, v kateremkoli glasu je že, primeren izraz. Tako bo Jože Naraločnik kot dirigent uspešno nadaljeval delo svojih prednikov na tem odgovornem mestu.

Matija Tomc.

Priporočamo
naše izdelke
v lastni
prodajalni v
Jaršah

induplati

Spored se je oddolžil tudi spominu 30-letnice osvoboditve: tako so bile na sporedu Dekliškega zbora 4 tovrstne pesmi, na sporedu pa še pesmi partizanskih skladateljev Pahorja, Simonitija, Kozine, Pirnika in Gobca.

Priporočamo
nakup
v naših
poslovalnicah

»NAPREDEK«
Domžale

IN MEMORIAM MARJAN KONJAR

18. junija smo se na kamniških Žalah poslovili od tovariša Marjana Konjarja. Pokojni Marjan je bil rojen 10. novembra 1934 v Šmarci pri Kamniku. Osnovno šolo je končal na Duplici in se nato izučil za ključavničarja. Zaposlil se je v delovni organizaciji Univerzale Domžale, kjer je opravil tečaj za tkalskega mojstra in bil na delovnem mestu vodja barvarnice.

V delovni organizaciji, v kateri je delal več kot 20 let, ni bil samo dober delavec, ampak je veliko prostega časa žrtvoval zato, da bi bili odnosi med delavci čim boljši. Nesebično se je takoj vključil v delo sindikalne organizacije, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Tesno je bil povezan z razvojem delovne organizacije, skupaj z drugimi se je prizadeval za njeno gospodarsko rast in predvideval, kaj vse bo še potrebno storiti v prihodnje.

Toda tovariša Marjana poznamo tudi kot družbenopolitičnega delavca v občinskih družbenopolitičnih organizacijah. S svojim delom je začel v predsedstvu Občinskega sindikalnega sveta in kot član komiteja Občinske konference ZKS in predsedstva Občinske konference SZDL. Pred enim letom je bil izvoljen za predsednika Občinskega sveta Zveze sindikatov in se jeseni preteklega leta vpisal tudi v srednjo politično šolo.

Na zadnji poti ga je popremilo veliko število njegovih sodelavcev, družbenopolitičnih delavcev, s katerimi je bilo povezano njegovo delovanje, številni sindikalni prapori, člani Lovski družine Kamnik, katere član je bil, in številni njegovi prijatelji in tovariši.

V imenu delovne organizacije se je od pokojnega sodelavca poslovil tovariš Ivo Kralj. Med drugim je dejal:

„Naš kolektiv Ti je zupal in si bil večkrat predsednik delavskega sveta, predsednik poslovnega odbora in nazadnje predsednik zbora delovnih ljudi. Danes se zavedamo, da smo izgubili dobrega, zavednega sodelavca, strokovnjaka in tovariša, tvoja družina pa dobrega moža in skrbnega očeta. Praznino, ki jo zapuščaš ne bo mogoče nadoknaditi in tvoja osebnost bo vedno pričujoča med nami.“

V imenu družbenopolitičnih organizacij občine Domžale se je od pokojnega Marjana poslovil sekretar komiteja Občinske konference ZKS tovariš Milan

Narat, ki je v svojem govoru med drugim dejal: „Zopet smo premagani in nemočni pred neizprosno usodo smrti, pred to nenehno spremljevalko življenja, zopet se moramo, čeprav ne radi, sprijazniti z dejstvom, da je posegla v naše vrste, v našo mladost in nam iztrgala delovnega tovariša, komunista in sindikalnega sodelavca. Kot sopotnik, kot odkrit prijatelj in tovariš si hodil z nami, naše misli so se zraščale v trdne vezi mnogih plodnih idej in prizadevanj ne samo za današnji, ampak tudi lepši jutrišnji dan. Nesebično delo je bilo tisto, ki Te je vezalo z nami, kajti predobro si se zavedal, da naš bogatejši dan zahteva ljudi, ki jim ne bo žal časa, da zahteva od tistih, ki so se odločili za politično delo več, kakor samo izpolnjevanje vsakdanjih dolžnosti in da se je potrebno marsikdaj odpovedati drobnim, pa vendar pomembnim vsakdanjim stvarim.“

Ljudje v delovnih organizacijah so Te spoštovali ne samo kot delavca komunista, kot tovariša-sindikalnega delavca, ampak tudi kot organizatorja in človeka, ki je znal pravilno in pravično presojati utrip časa in prisluhniti hotenju ljudi. Ker si izhajal iz idej svobodnega proizvajalca-samoupravljalca, iz idej dela in družbene stvarnosti, si se v polni meri zavedal velikih dolžnosti, ki si jih prevzel ob izvolitvi za predsednika sindikata.

Ko se razhajamo na križišču naše skupne poti, dragi tovariš Marjan, se ti iskreno zahvaljujemo za vse, kar si uspel storiti v kratkem življenju, z eno samo čutečo željo, da mirno počivaš v mnogo preranem grobu in da sprejmeš to rdečo cvetje kot skromno zahvalo za Tvoje nesebično delo.“

Od njega so se poslovili tudi njegovi sošolci in člani Lovski družine Kamnik.

Ob zadnjem slovesu so mu zapeli pevci Pevskega društva Janez Cerar Domžale, zaigrala domžalska godba in lovski rog ter streli, ki so odmevali po gozdovih, ter poklon praporov je zaključil žalno slovesnost na poslednji poti prijatelja in tovariša Marjana.

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Domžale je bila v letošnjem letu organizator IV. srečanja pionirskih folklornih skupin Slovenije

PIRČEVA MAMA

Sredi junija smo se na Rovih poslovili od znane Pirčeve mame, ki jo poznajo mnogi daleč naokrog, saj je ta gostilna poznana mnogim, ki prihajajo v nedeljah na Rova in se ustavljajo v tej znani gostilni.

Pirčeva mama je tudi med NOB aktivno delala za našo stvarnost, saj je skupaj s svojim možem skrbela za prehranjevanje borcev in aktivistov. Aktivno je delala tudi v Prosvetnem društvu, v katerem je prav na njeno pobudo zaživelo tudi dramsko delo. Poleg tega je sodelovala tudi v pevskega društva. Tudi njen sin Stane in hčerka Nada sta vredna naslednika, saj Stane vodi naprej poznano gostilno, Nada pa je znana družbenopolitična delavka.

Na zadnji poti jo je spremlilo veliko ljudi. Oktet bratov Pirnat je zapel zadnje pesmi, Nace Vodnik je ob grobu orisal njeno življenjsko pot in zadnji pozdrav je izkazal prapor krajevne organizacije ZB iz Radomelj. Tako je Pirčeva mama našla svoj zadnji dom v tisti rovske zemlji, ki jo je tako goreče ljubila. Spomin na njo bo ostal vedno med nami!

Nace Vodnik

IV. SREČANJE PIONIRSKIH FOLKLORNIH SKUPIN SLOVENIJE

V organizaciji Zveze prijateljev mladine in Občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij Domžale je bilo v dneh 7. in 8. junija 1975 uspešno izvedeno VI. srečanje folklornih skupin Slovenije.

V soboto, dne 7. junija so folklorne skupine nastopile v športnem paku v Domžalah in na ploščadi TVD Partizan v Mengšu.

V Domžalah so nastopile tele skupine: Ljubljana Polje, Šmartno pri Slovenj Gradcu, Veržej, Murska Sobota, Adlešiči, Ljubljana-Vič, Maribor, Velenje, Koper, Šmartno ob Paki in Mengeš.

V Mengšu pa: Dobje, Lesce, Beltinci, Ljubljana-Šentvid, Metlika, Žalec, Cirkovci, Ljubljana-Joze Potrč, Dolenjske Toplice in Radomlje.

Vse nastopajoče skupine so navdušile s plesi iz raznih predelov naše prelepe Slovenije številne gledalce, ki so izvajanja posameznih skupin nagradili z dolgotrajnimi aplavzi.

Odziv na srečanje je bil izredno velik, zato ni čudno, da so morali organizatorji srečanja razdeliti nastope kar na tri kraje Domžale, Mengeš in Radomlje.

V nedeljo, 8. junija dopoldne je bil najprej sprevid vseh nastopajočih skupin v Radomljah, kjer je sodelovala tudi Mengeška godba. Nato so na ploščadi pri Osnovni šoli Radomlje nastopile skupine: iz Kopra, Žalca, Cirkovcev, Beltince, Murske Sobote, Adlešičev, Metlike, Lesce in Markovcev, zaplesali sta pa tudi skupini iz Mengša in Radomelj. V Domžalah je nastopajoče pozdravil v imenu pripravljalega odbora Janez Ulčar, v Mengšu predsednik ZKPO Slavko Pišek, v Radomljah pa predsednik Občinske skupščine Domžale Jernej Lenič.

Ob zaključku nastopa v Radomljah so vodje skupin prejeli priznanja ter domače gorenjske ceekarje, vsi nastopajoči pa tudi priznanja, slamičke ter prospekte Domžal in Radomelj ter nekaj domžalskih razglednic. Lična priznanja je izdelal akademski slikar Mario Petrič.

V Domžalah in Mengšu so pa vodje skupin oz. mentorji prejeli tudi darila podjetja Trak Mengeš.

Za prenočišča po končanih nastopih so poskrbeli otroci vseh domžalskih osemletk ter učenci Osnovne šole iz Mengša in Radomelj, za mentorje in spremljevalce pa organizacijski odbor. Mentorji so pa imeli še razgovor in tovariško srečanje v predverju hale Komunalnega centra v Domžalah.

Prireditve, ki je izredno lepo uspela, bo še spodbuda ostalim šolam, da bodo tudi tam, kjer se ni folklornih skupin, skušali iste ustanoviti in s tem ohranjati tradicijo naših ljudskih plesov.

Ravnikar Tone